

ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ

« ΙΣΒΩΡΟΣ »

ΕΝΤΥΠΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΑΡΑΝΤΙΩΤΩΝ

Κρήτης 23 & Χαλκίδος 15231, Χαλ.ανδρι Αττική, Κωδικός 6497

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Ο Πάππο Λάμπης, ο Καλόγερος Χαρ. Σκορδάς.	3-5
2. Ομιλία «Πολιτιστικού» στα 50 χρόνια της «Αδελφότητας».	5-6
3. Έργα «Πολιτιστικού Συλλόγου».	6-7
4. Πολιτιστικό Κέντρο Αμαράντου	7
5. Ιστορικά έγγραφα Περί Λειβαδιών.	8-11
6. Νικ. Σουτόπουλος. Συνέχεια της βιογραφίας του. (Γ. Σουτόπουλος)	12-25
7. Το πατρικό μας σπίτι στον Αμάραντο. Χαρ. Σκορδάς.	26-27
8. Αγαπητοί αναγνώστες. Π. Ζακόπουλος.	27
9. Άνθρωποι μονάχοι σαν εσένα, σαν εμένα. Νικ. Ζιάκος.	28
10. Σ' αυτούς που φεύγουν.	29-31
11. Οι άνθρωποι τού χωριού μας. (Σωτ. Νάκος)	32

**Ο Πάππο - Λάμπης - ο καλόγερος
(φωτ. εξωφύλλου)**

- Τα Ενυπόγραφα κείμενα δεν εκφράζουν απαραίτητα θέσεις και απόψεις του περιοδικού, ούτε και οι συμμετέχοντες στο περιοδικό είναι απαραίτητο να συμφωνούν με τις απόψεις του. Για τα ανυπόγραφα την ευθύνη φέρει η διεύθυνση του περιοδικού.
- Επιτρέπεται η αναδημοσίευση και η μετάδοση όλου ή μέρους της έκδοσης, κατόπιν αδείας του εκδότη ή εφόσον αναγράφεται η πηγή.

Ιδιοκτήτης - Εκδότης - Διευθυντής:

Παναγιώτης Στεφ. Ζακόπουλος
Κρήτης 23 και Χαλκίδος κ. Χαλάνδρι - Τ.Κ. 15231
Τηλ. 210-6721822 Κιν. 6972733656
Και Αμάραντος Κονίτσης - Τ.Κ. 44100 - Τηλ. 26550-23648

Υπεύθυνος Τυπογραφείου:

Ευγενία Σπανού
Ευριπίδου 87 - Fax: 210-3214317

Ο Πάππο - Λάμπης - ο καλόγερος

Το χιόνι παγωμένο έχει φωλιάσει για τα καλά στους σαρακωμένους τοίχους, στα γκρεμισμένα ντουβάρια, στο σπίτι του πάππο - Λάμπη του καλόγερου, έχει σκεπάσει τα πάντα, και μαζί τις μνήμες του που σ' εμάς τους ηλικιωμένους χωριανούς του, αυτά τα πέτρινα απομεινάρια, ακόμα και σήμερα ασκούν κάποια επίδραση.

Το σπίτι αυτό σε λίγο καιρό θ' αποτελεί παρελθόν κατ ανάμνηση, χάνεται μέσα στην καταχνιά του παρελθόντος, βλαμμένο από τις σφυριές του χρόνου, των στοιχείων της φύσης και την ανθρώπινη ερημιά. Ανασαίνει βουβό και εγκατελειμένο, μένει όμως ακόμη όρθιο σε πείσμα της φθοράς του χρόνου, περιμένει την ανθρώπινη παρουσία και ειδικότερα ένα μικρό ενδιαφέρον του πολιτιστικού συλλόγου **ΕΙΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ**.

Βρέθηκα στις 13 Μαρτίου του 2005 με τον πολιτιστικό σύλλογο στο χωριό για τα «τζουτζουνίδια» επικρατούσε φοβερό κρύο, άφησα την όμορφη παρέα στην θαλπωρή του ξενοδοχείου ν' απολαμβάνουν το «πόντζι» και τις περιποίησεις του Γιώργου και Τούλας και αφού περιηγήθηκα γιά λίγο το Σχολείο, την εκκλησία έφθασα και **στο σπίτι του πάππο - Λάμπη**.

Με κυρίευσαν ανάμεικτα συναισθήματα γιατί πολλές φορές τον είχα επισκεφθεί ως μαθητής του Δημοτικού πηγαίνοντας τα «Πιτάρια» ή τις λειτουργίες που μου έδινε ο Παπα - Γιώργης στις μεγάλες γιορτές, αλλά και ως μαθητής του Γυμνασίου όταν μου δινόταν η ευκαιρία, είχα αποκτήσει μιά ζεστή και σεβαστή οικειότητα, και φυσικόν είναι το κύμα των αναμνήσεων να με περιλούει.

Τον θυμάμαι να κάθεται ώρες ολόκληρες στο σκαμνί του κοντά στη πόρτα, κοιτάζοντας στην στράτα τους περαστικούς διαβάτες χωριανούς του, σαν απολιθωμένος, ήσυχος και σιωπηλός. Σε έβλεπε με το διαπεραστικό του βλέμμα και σε διάβαζε προσεκτικά, σου χάριζε μιά γλυκειά εσωτερική ευφροσύνη και αποκτούσες σεβαστούς συναισθηματικούς δεσμούς. Δόσε στο παιδί ένα γλυκό Γραμμένη, και αμέσως φθάνει η ευγενική και καλοσυνάτη κόρη του με το ωραιότατο «ρετσέλι» το έφαγα ντροπαλά και τους ευχαρίστησα, ήθελα ν' ακούσω από τα

Ο πάππο Λάμπης (Χαράλ. Ζιάκος) καλόγερος Χρύσανθος και ο παπα θανάσης (Γεράσης) φωτ. αρχείο Κων. Κούκη.

χεύλη του για τον αγιασμένο εκείνο τόπο το Αγιονόρος, που εθελοντής της πηχτής μοναξιάς κατανάλωσε εκεί πολλά χρόνια.

Μοιάζει σαν παραμύθι η όλη ζωή του πάππο - Λάμπη που έζησε ένα μεγάλο κομμάτι **στο σπίτι αυτό**, και από εδώ έφυγε γιά το μεγάλο ταξίδι αθόρυβα και ταπεινά.

Βρίσκεται στο κάτω μέρος του πετρόκτιστου δρόμου που οδηγεί στην πλατεία της εκκλησίας, όπως ερχόμαστε από την Κόνιτσα, γειτονεύει με τα σπίτια τα «Κωστάτικα, του Δισάκα και του Γιώργου Παναγιωτίδη», και κάθε φορά που περνάω από εκεί το βλέμμα μου με κατευθύνει στο σπίτι και νομίζω πως βλέπω μέσα από το παράθυρι, την σεβάσμια μορφή του. Είχα ακούσει από τους γονείς μου την προσωπική του περιπέ-

τεια, το άσχημο παιχνίδι που έπαιξε η μοίρα στην ζωή του και θέλω να την καταγράψω περιληπτικά και ν' αναφέρω τα προσωπικά μου βιώματα που είχα μαζί του.

Με παρέα δύο με τρείς χωριανούς του βρέθηκε στο δάσος του χωριού. Οι καιροί τότε ήταν δύσκολοι ως προς την διεκδίκηση των χωρικών μας συνόρων, οι ληστοσυμμορίες και οι τακτικές επιδρομές των τουρκαλβανών γειτόνων συχνότατες. Σε μία τέτοια επιδρομή βρέθηκαν μπροστά τους 4 - 5 τουρκαλβανοί καβαλάρηδες οπλισμένοι, οι απειλές και οι ακατανόμαστες βρισιές, αλλά και με την βία τους έδιωχναν από την περιοχή ως δική τους.

Η υπομονή του παππο - Λάμπη δεν άντεξε στην προκλητικότητα και προσβλητική συμπεριφορά τους, κάνει λίγα βήματα πίσω και παίρνει το όπλο του, με το μυαλό θολωμένο και την νεανική ορμητικότητα πυροβολεί και σκοτώνει έναν, δημιουργείται πανικός και σύγχυση και χάνεται μέσα στο πυκνό δάσος.

Εξαφανίζεται από το χωριό για πολλά χρόνια κυνηγημένος από τους γείτονες Αλβανούς, την πολιτεία μας, αλλά και την συνείδηση του, αφήνει γυναικά και κόρη και έπειτα από μεγάλη περιπλάνη, καταλήγει στην Αθωνική πολιτεία το Άγιον Όρος.

Προσευχόμενος και μετανοιωμένος για το γλυκό έγκλημα, το μεγάλο του αμάρτημα, γνωρίζει τον θεόν καλύτερα και **ΚΑΛΟΓΕΡΕΥΕΙ**, όλη η ζωή του αφιερώνεται στον θεόν, συνεχώς ζητά το έλεος και την συγχώρεση. Έγραφε σε κάποιο δεφτέρι, σαν ημερολόγιο: «πολεμώ με τον εαυτόν μου, τη συνείδησή μου γιά να μπορέσω να θητεύσω στη μόνωση, δεν πρέπει ν' αφήσω τον κόσμο να με πιέζει και να με απομακρύνει γιά αυτά που πιστεύω, έτσι μπορεί κανείς να γίνει ερημίτης και να χαρεί την μοναξιά».

Μετά από πολλά χρόνια στο Άγιο Όρος και όταν κατάλαβε τις σωματικές του δυνάμεις να τον εγκαταλείπουν, επιστρέφει στο χωριό του τον Αμάραντο, τον δέχεται η κόρη του Γραμμένη και ο εγγονός του Κώστας Ασωνίτης σαν δώρο θεού και ευλογίας και τον φροντίζουν με σεβασμό και εκτίμηση.

Στο χωριό κτίζει εκκλησάκι αφιερωμένο στην Αγία Βαρβάρα με πολύ κόπο και φροντίδα.

Βρίσκεται πάνω από την κεντρική εκκλησία αριστερά στον λόφο της Κράππας, μαρτυρεί και σήμερα την αιωνόβια έκφραση της πίστης του προς τον θεόν και τοποθέτησε την λατρευτική ζύμη για τους μετέπειτα. Πρωΐ - απόγευμα κάθε εποχή, με ζέστη ή με κρύο έπερνε το μονοπάτι για το εκκλησάκι του, έσερνε την κυρτωμένη σιλουέτα, σιωπηλός, αμίλητος, σκεφτικός, βαδίζει προς την γνώση και την κατάκτηση του εαυτού του. Κάπου - κάπου σταματούσε και έρριχνε μιά ματιά κάτω στο σχολείο που ή πλατεία βούιζε από παιδιά και συνέχιζε συλλογιζόμενος για τους καιρούς που πέρασαν και τους καιρούς που έρχονται γιά την νέα αυτή γεννιά.

Τον έβλεπα πολλές φορές και αναρρωτιόμουνα, τι να εκφράζει από μέσα του αυτός ο άνθρωπος; αυτή η ταπεινή και σεβάσμια μορφή, τι άραγε κρύβει μέσα στα βάθη της ψυχής; αρνητής του κόσμου, έξω από το κλίμα του πολιτισμού και των ανέσεων.

Ανάβει τα κανδήλια στο απλό δικό του εκκλησάκι, προσεύχεται με συντριβή ψυχής, γονατίζει το γηρασμένο και αδύνατο σώμα σε μετάνοιες, σιγοψάλλει στην μοναξιά για να τον ακούσει μόνο ο θεός και οι επίγειοι άγγελοι, πολλές φορές νοσταλγεί την Αθωνική πολιτεία, το περιβόλι της Παναγίας.

Θυμάμαι, ένα φθινοπωρινό δειλινό, ερχόμουν από του Πούλιου μ' ένα καλάθι σταφύλια, τον βλέπω πετρωμένο στο πέτρινο πεζούλι της Αγίας Βαρβάρας, χαϊδεύοντας την χιονάτη γεννιάδα του, τον καλησπερίζω και σκύβω να του φιλήσω το χέρι, δεν δέχτηκε, του προσφέρω σταφύλια και τα έφαγε με μεγάλη ευχαρίστηση.

Τον κυττούσα και τον έβλεπα χαρούμενο να πλανά το βλέμμα του στην ασάλευτη απογευματινή γαλήνη, και να διαβάζει τα πουλιά που εκείνη την ώρα κεντούσαν τον αέρα. Άκουγα πολύ σιγά να ψάλλει, λές και κρατούσε ίσο στις μακρόσυρτες ψαλμωδίες των πνευματικών του αδελφών, των καλογέρων, που έφυγαν από το καμίνι του κόσμου, και όλοι μαζί ριζώθηκαν στον Αθωνίτικο βράχο και τούτο το ευλογημένο δειλινό, του έστελναν μυστικά χαιρετίσματα με το απλό αεράκι, για να του γλυκάνουν την μοναξιά. Μετά από αρκετή ώρα περισυλλογής, με κύτταξε με τα μεγάλα μάτια του, τα βύθισε στα δικά

μου, ψάχνοντας τα βαθύτερα της παιδικής μου καρδιάς και μου είπε: **Εδώ επάνω χορταίνω ειρήνη και φως αυτή την ώρα, εσύ παιδί μου Λάμπρο θέλεις να τρυγήσεις με την αχόρταγη περιέργειά σου τα ορατά, να γιομίσεις με γνώση το μυαλό σου, μη βιάζεσαι. Ο Θεός να σε φωτίσει στο καλό πάντοτε και να βρίσκεσαι στο δρόμο του,** αυτά μου είπε και άλλαξε η ψυχολογία του, δυο δάκρυα αυλάκωσαν το σκελετωμένο πρόσωπό του που εξέφραζε όλη την προσωπική του οδύνη και το άλγος της ψυχής του.

Σηκώθηκε με την βοήθεια μου και πήραμε το χαλικόστρωτο μονοπάτι για το σπίτι, **εσωτερικά βαθειά συγκινημένοι.** Όταν πέθανε βρησκόμουν μακριά από το χωριό, **μένει ταγμένος πίσω από το ιερό της Αγ. Βαρβάρας στο ταπεινό, το δικό του εκκλησάκι,** και αφουγκράζεται τον παλμό και την τύχη αυτού του χωριού, των συγχωριανών του, των οικογενειών του, που τόσο αγάπησε και θυσιάστηκε, αυτός ο Πάππο - Λάμπης - καλόγερος.

Χαράλαμπος Σκόρδας

Ο «Πολιτιστικός Σύλλογος» ως ελάχιστο φόρο Τιμής στη Μνήμη του για τον αγώνα που έκανε να υπερασπιστεί την τιμή και τις αξίες του χωριού, διαμόρφωσε ένα χώρο στην Αγία Βαρβάρα (την οποία ίδρυσε ο ίδιος) και τοποθέτησε «κιόσκι» και παγκάκια. Το μέρος αυτό το ονόμασε «Αγνάντι Πάππο Λάμπη». Προσωπικά του αντικείμενα υπάρχουν εκθεμένα στο Μουσείο του χωριού.

Ομιλία που εκφωνήθηκε από τον «Πολιτιστικό Σύλλογο» στην κοπή της πίτας της «Αδελφότητος» λόγω της επετείου των 50 χρόνων της

Αγαπητοί χωριανοί καλησπέρα σας.

Εκ μέρους του «Πολιτιστικού Συλλόγου» σας εύχομαι «Χρόνια Πολλά» και «Καλή Χρονιά».

Ιδιαίτερα συγκινητική η σημερινή ημέρα, αφού η Αδελφότητά μας κλείνει αισίως 50 χρόνια προσφοράς. Προσφορά όχι μόνο σε μας τους απόδημους αλλά και στο αγαπημένο μας χωριό. Αποτέλεσε το συνδετικό μας κρίκο και συνέβαλε τα μέγιστα στη διατήρηση της παραδόσεώς μας.

Στους ιδρυτές της και στα μετέπειτα συμβούλια που αγωνίστηκαν ανιδιοτελώς για τους σκοπούς της μέσα από αντίξοες συνθήκες, εκφράζουμε την απεριόριστη ευγνωμοσύνη μας. Στο σημερινό συμβούλιο τα συγχαρητήριά μας για την διοργάνωση της επετείου και τις ολόθερμες ευχαριστίες μας για την ευκαιρία που μας δίνει όχι μόνο να την γιορτάσουμε, αλλά και να κάνουμε τον απολογισμό και την αυτοκριτική μας. Στοιχεία που ελπίζουμε ν' αποτελέσουν αφετηρία για ένα νέο ξεκίνημα, με βάση τις ίδιες αρχές και αξίες που ιδρύθηκε,

αλλά και με νέους στόχους και οράματα, για να πορευτούμε στο σήμερα και στο μακρινό αύριο.

Κυρίως στο μέλλον, που επειδή δυστυχώς διαγράφεται δυσοίωνο, χρειάζεται οι προσπάθειές μας να είναι πολύ μεγαλύτερες και ουσιαστικότερες. Να είναι συλλογικές, ειλικρινείς, ανιδιοτελείς και με αγάπη.

Έτσι, διατηρώντας πρωτίστως την συνεργασία μας, φροντίζουμε και για την διατήρηση της ταυτότητάς μας, των ιδιαίτερων εκείνων αξιών, που μας κράτησαν σαν κοινότητα και σαν οργανωμένη κοινωνία εκατοντάδες χρόνια.

Είναι απαραίτητο να επιμείνουμε σε αυτά, γιατί εάν δεν τα διατηρήσουμε, τότε διαλυόμαστε, περνάμε στην ανωνυμία, στην αλλοτρίωση και την εξαφάνιση. Αποτελεί ιδιαίτερο χρέος λοιπόν, η παράδοσή μας σαν εθιμική, πνευματική και υλική, να διατηρηθεί και σαν δανεική κληρονομιά που είναι, είμαστε υποχρεωμένοι να την μεταφέρουμε στις νέες γενιές. Αυτό προϋποθέτει απόλυτη συνεργασία με όλους τους θεσμούς και φορείς του χωριού.

Το Τοπικό Συμβούλιο, την Εκκλησιαστική Επιτροπή, τον Πολιτιστικό Σύλλογο, την Αναπτυξιακή Εταιρεία και ασφαλώς την Αδελφότητα. Συνεργαζόμενοι θα πάψουμε να προσωποποιούμε τα συμβούλια και θα απαλείψουμε τυχόν στενόκαρδους εγωισμούς και άγονες φιλοπρωτιές. Τα προβλήματά μας είναι πολλά και δύσκολα και κυρίως αφορούν το χωριό. Επηρεάζουν όμως όλους. Η κρατική μέριμνα είναι ασθενική και η παρέμβασή της πολλές φορές τα επιδεινώνει. Το νοιώσαμε γερά στο πετσί μας με την αυθαίρετη ένταξη στον «Καποδίστρια».

Και επιμένουμε στα προβλήματα του χωριού, γιατί αυτό είναι το λίκνο μας, απ' αυτό εξαρτάται η μορφοποίηση των οραμάτων μας και η ύπαρξή μας. Γιατί λοιπόν να μην δρούμε όλοι από κοινού, σύσσωμοι; Όλους δεν μας αφορά το κόψιμο της πίτας και ο χορός της Αδελφότητος; Δεν μας αφορά όλους η ανακαίνιση του Ιερού Ναού του Αγίου Γεωργίου, δεν μας αφορά η διαμόρφωση του νεκροταφείου; Η δημιουργία του Μύλου; Του Μουσείου, του Πνευματικού Κέντρου; Τα Τζιουτζιουνίδια, το πανηγύρι και το πιο φλέγον απ' όλα η κατοχύρωση των ίδιων μας των περιουσιών; Των λειβαδιών μας; Το θεωρούμε αδιανόητο ν' αδιαφορούμε και η διαχείρισή τους να περάσει στο Δήμο και να κατασπαραχθεί από τα 24 χωριά

του. Αυτό σημαίνει καταπάτηση των δικαιωμάτων μας, προσβολή της αξιοπρέπειάς μας, της ιστορίας μας, την κατάργηση-διάλυση του Πολιτιστικού Συλλόγου και ότι αυτό συνεπάγεται, Πανηγύρι, Μουσείο και όποια άλλη δραστηριότητα.

Δεν είναι δυνατόν να τρέχουν δυο τρεις για κάθε υπόθεση που μας αφορά όλους και οι υπόλοιποι να μένουν απαθείς, αδρανείς, αλλά και μερικοί μεμψίμοιροι, με γκρίνιες και κακίες.

Είναι πολλά που θα μπορούσαμε να εκθέσουμε αλλά ας μην χαλάσουμε το κλίμα της ημέρας. Εάν όμως κάποιος επιθυμεί περισσότερη ενημέρωση ή διευκρίνιση, ευχαρίστως να το κάνουμε. Αυτό που θα επαναλάβουμε είναι η ανάγκη για συνεργασία, ενημέρωση και κοινή δράση. Μόνον έτσι θα πετύχουμε τους στόχους μας, μόνον έτσι θα υποκινήσουμε και άλλους χωριανούς για συμμετοχή, μα κυρίως έτσι θα αποτελέσουμε θετικό παράδειγμα προς μίμηση στις νέες γενιές και θ' αποδειχθούμε άξιοι της αποστολής και όχι ανακόλουθοι και ανίκανοι.

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας, ευχόμαστε και πάλι Χρόνια Πολλά, Καλή Χρονιά, Ευτυχισμένο και Δημιουργικό το 2008 για όλους μας. Και στην Αδελφότητά μας ευχόμαστε ακόμη πιο μακροβιότερη με επιτυχία στους στόχους της και τα οράματά της.

Έργα και δραστηριότητες του «Πολιτιστικού Συλλόγου» 2007-2008

- Εκδρομή προσκύνημα των χωριανών στην Μολυβδοσκέπαστη.
- Εκδρομή στον Άγιο Νικόλαο του χωριού μας σε συνδυασμό με αθλοπαιδειές.
- Οικονομική ενίσχυση της εκκλησιαστικής επιτροπής.
- Συγκέντρωση υπογραφών των χωριανών και αποστολή εγγράφων με αιτήματα των πυρόπληκτων στις αρμόδιες υπηρεσίες μαζί με τους άλλους φορείς του χωριού μας.
- Καθαρισμός των δρόμων (χόρτα) και τους αύλακες του χωριού.
- Τοποθέτηση δημόσιων λαπτήρων.
- Καθαριότητα του περιβάλλοντος χώρου του σχολείου, επισκευή στέγης, αλλαγή κεραμίδιών, ανακαίνιση εσωτερικού χώρου.
- Δημιουργία μουσείου μετά από κατάληλη διαμόρφωση του εσωτερικού χώρου, βάθρα, ράφια, βιτρίνες κ.λ.π. Συγκέντρωση, επιλογή, καθαρισμός, συντήρηση και τοποθέτηση των εκθεμάτων.
- Ανακαίνιση του Αγροτικού Ιατρείου, επονομασθέν σε Νικολάου Απ. Σουτοπούλου και ανάρτηση του πορτραίτου του και των βραβείων του.
- Δημιουργία Κέντρου Νεότητος με επιτρα-

πέζια παιχνίδια πίνγκ-πονγκ και βιβλιοθήκες.

- Επισκευή των παλαιών αποχωρητηρίων (w.c.).
- Ανανέωση της ιστοσελίδας του χωριού μας στο Διαδίκτυο.
- Καθαρισμός του Μύλου, περιβάλλοντος χώρου και μυλαύλακα.
- Τοποθετήθηκαν 150 σάκκοι άμμου για την επαναφορά των υδάτων.
- Τοποθέτηση δεύτερου πάγκου στο πραύλιο του Μύλου για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών (οικογενειών).
- Τοποθέτηση δύο υποστέγων (κιόσκι) και τριών πάγκων σε διάφορα μέρη του χωριού. Μεταφορά τους από Καλαμπάκα.
- Διαμόρφωση του διανοιγμένου χώρου

στην Αγία Βαρβάρα, τοποθέτηση πάγκου και κιόσκι και μετονομασία του σε «Αγνάντι, Πάππο Λάμπη» προς τιμήν του ήρωα του χωριού.

- Καθαρισμός, βάψιμο, επισκευή της παιδικής χαράς και των οργάνων και πρόσθεση νέας τσουλήθρας.
- Τοποθέτηση κιόσκι στον βράχο, στο στέκι των παιδιών.
- Διοργάνωση του παραδοσιακού πανηγυριού του χωριού στις 14 και 15 Αυγούστου με ότι αυτό προϋποθέτει.
- Παρουσία στα δικαστήρια για την υπεράσπιση των κατηγοριών του Συλλόγου και της περιουσίας μας και γενικότερος αγώνας για την αντιμετώπιση κάθε επίβουλου των συμφερόντων του χωριού.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ

Ως γνωστό μετά από αίτηση του Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου, το Δημοτικό Συμβούλιο παραχώρησε το «νέο» Δημοτικό Σχολείο στο Σύλλογο με την α.α. 266/2003 απόφασή του για πολιτιστικές και άλλες χρήσεις. Έτσι από τότε τα μέλη των Δ.Σ. με πολύ προσπάθεια και μεράκι κατόρθωσαν να συγκεντρώσουν μεγάλο αριθμό χρηστικών αντικειμένων αποκλειστικά από τους κατοίκους του χωριού. Είναι πραγματικά συγκινητική η ανταπόκρισή τους. Αφού έγινε επιλογή, καθαρισμός και συντήρηση, δημιουργήθηκαν θέσεις για να τοποθετηθούν. Προθήκες, ράφια, βιτρίνες, βάθρα κ.λ.π. Σήμερα θεωρείται το Μουσείο γεγονός. Μπορεί να μην

είναι τελειοποιημένο, αλλά είναι επισκέψιμο. Ανακαινίσθηκε το αγροτικό ιατρείο, για το οποίο μετά από συνεννόηση και με την «Αδελφότητα» το Δ.Σ. του Πολιτιστικού αποφάσισε να το μετονομάσει σε «Νικολάου Απ. Σουτοπούλου» ως ελάχιστο φόρο τιμής στην μνήμη του για την μεγάλη του προσφορά ως ιατρού επιστήμονα και ανθρώπου, στην αμαραντιώτικη και γενικότερα ελληνική κοινωνία.

Η μεσαία αίθουσα διαμορφώθηκε και προορίζεται για κέντρο νεότητος. Να έχουν οι νέοι το στέκι τους.

Εκεί θα βρουν επιτραπέζια παιχνίδια, πίνγκ-πόνγκ και βιβλιοθήκες.

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ

Για το βουνό, τα λειβάδια, την περιουσία μας!

Εν Ισβορω τη 20 Ιανουαρίου 1924

Όνομα: Βασίλειος Ζιάκος, ετών 75, γεωργός, έλλην και χριστιανός ορθόδοξος (γεννηθείς 1849).

Εγώ ως κάτοικος του χωρίου Ισβόρου επί Τουρκοκρατίας διετέλεσα επί πολλά έτη Μουχτάρης του χωρίου μου και μέλος εις την επιτροπήν που διήθυνε το χωριό και εκανόνιζε πάντα τα ζητήματά μας.

Από τον πατέρα μου έχω ως ιστορία του χωριού το εξής:

Το χωριό μας ήτο κεφαλοχώρι ανέκαθεν. Επειδή δε την εποχήν της τυραννίας υπό των Τούρκων, εις κάθε χριστιανικόν χωριόν οι Οθωμανοί έθεταν και από ένα Σπαχή κατά την τουρκικήν, εισπράκτορα κατά την ελληνικήν, όστις σκοπόν είχεν την είσπραξιν της δεκάτης φόρου. Έμμισθος όμως ούτινος, ο μισθός εδίδετο παρά των κατοίκων εκάστου χωρίου, ούτω πως και εις το δικό μας το χωριό την τότε εποχή μας βάλει ένα Σπαχήν εισπράκτορα ούτως ειπείν κατά την τουρκικήν διά την είσπραξιν τόσον της δεκάτης προπαντώς του φόρου τον λεγόμενον κεφαλίτικο των κατοίκων. Ούτως ως παρετηρήθη οι τότε κάτοικοι ππωχοί μη δυνάμενοι να ανταποκριθώσι εις την πληρωμήν της βαρείας φορολογίας των καταπιεζόμενοι εκών άκοντες άλλοι έδιδον εις είδος δηλ. σίτου, αραβόσιτον κ.λ.π. το δικαίωμα του Σπαχή και άλλοι όχι.

Επί των χωρίων ων οι κάτοικοι επεκράτησε ο Σπαχής αυτός να παίρνει εις είδος την φορολογίαν επί τρία, τέσσερα έτη συνεχώς απεκτήθη το δικαίωμα της κατοχής του και συν τω χρόνω αυτός διά μέσου της τουρκικής αυτοκρατορίας βάσει της κατοχής τομέν, το δε και έκτης διά καταπιεσεως των κατοίκων λήψεως υπογραφών των προκρίτων ότι δήθεν ούτος τυγχάνει προστάτης και ανέχοντας ως προστάτην των, ελάμβανε φιρμάνι περί κατοχής του όπερ φιρμάνι με τα ταύτα μετετρέπετο εις κτηματολόγιον. Και εις όσα χωρία παρετηρήθη το άνω έμειναν τσιφλίκια

και μένωσι μέχρι σήμερα. Ως παρατηρείτε και εις τα γειτνιάζοντα προς ημάς χωρία Πλάβαλη, Πλιθούκι. Ημείς οι Ισβορίται επειδή παρετηρήσαμε και ότι διά τον μέσον τούτου εκινδύνευε το χωριό μας και όλη η περιφέρειά μας να γίνει τσιφλίκι του τοιούτου είδους Σπαχή ως και τα άνω αναφέρωντα χωρία, εκτός των καταπιέσεων των γειτόνων μας Λιασκοβικινών, Μπέιδων ους είχομεν. Εν απελπισία ευρισκόμενοι ηναγκάσθημεν διά της ανδρείας μας να εκδιώξωμεν εντεύθεν τον Σπαχήν αυτόν διά του όπλου και να μην δεχόμεθα κανένα Μπέην, πλην όμως όχι να καθυστερήσωμεν και τους φόρους του δημοσίου του τουρκικού. Εκδιώξαντες δε τον Σπαχήν τούτον, επανεκτήσαμε την ακεραιότητα της ιδιοκτησίας και κατοχής του χωριού μας ως και όλης της περιφέρειάς μας δασικής και αδένδρου από αμνημονεύτων ετών. Αποκτήσαντες την κατοχήν και κυριότητα ούτως, συνήλθαμεν οι πρόκριτοι και επειδή το δάσος μας ηδύνατο να υλοτομείται, εσκέφθημεν να το υλοτομήσωμεν. Όπως και επράττομεν, ενοικιάζοντες τούτο εις διαφόρους υλοτόμους δι ενοικίου 37 έως 40 λίρας τουρκικάς ετησίως χωρίς το δημόσιον το τουρκικόν να μας ενοχλήσει ουδόλως. Με την υποχρέωσιν όπως ο υλοτόμος αυτός καταθέτη το δέκατον της τότε εποχής εις το τουρκικόν δημόσιον. Μεταξύ των υλοτόμων ενθυμούμαι ότι ήτο και κάποιος ονόματι Ιωάννης Μερτίρης, Ευάγγελος Λιμπόνιας και Στεφάνης Ιωαν. Κοβατσίστη, μετά συνεταίρων του Δημητρίου Π. Ζακόπουλου, όλοι ούτοι είχαν ιδρύσει υδροπρίωνα εις διαφόρους θέσεις Σελ. Γκούρα, Καμενίκο και Καρβουνίτσα, εκ των οποίων υδροπρίονων το τελευταίον ελειτούργει μέχρι του 1911.

Έπαυσε δε τούτο όχι διότι εμποδίσθη παρά των Τούρκων αλλά λόγω των διαφόρων ακαταστασιών πολέμου, ανταρτών και ελλείψεως των εργατών εκ φόβου των διερχομένων εντεύθεν τουρκικών στρατευμάτων. Και όπερ επελθόντος του ελληνικού δημοσίου δεν εξηκολούθησε διά λόγους ανωμαλίας.

Τέλος, αυτή η ιστορία του χωριού μας ως εξιστορούμαι επί προσθέτως δε και ότι κατέχω-
μεν την περιφέρειά μας και διατηρούμαι φυλάτ-
τοντες δι' αγροφύλακος, θεωρούμεν ότι είμεθα
ιδιοκτήτες, κάτοχοι και των αγρών μας διά του
δικαιώματος νομίμων τίτλων ταπιών αίτινα
είναι και κατοχυρωμένα εις το κτηματολόγιον
της καταγραφής 1867 υπό του Ρεσούλ Εφέντη
βάσει της οποίας μας εδόθησαν ταπιά όλων
των κατοίκων το 1870. Όσον αφορά από του
1913 και εντεύθεν ουδεμίαν υλοτομίαν εκάναμε.
Αλλά καθ' έχω μάθει ο τότε πρόκριτος του
χωριού μας και ταμίας του χωριού μας Παν.
Ζακόπουλος εις πρόσκλησιν της ελληνικής
κυβερνήσεως υπέβαλε διάφορα φιρμάνια προς
το υπουργείον Εθνικής Οικονομίας διά του

Δασαρχείου Ιωαννίνων κατά το 1913. Πλην όμως ουδεμία απάντησις μας εδόθη, αναμένοντες ταύτην μέχρι σήμερον. Εξ ου και ωθήθημεν εις την ενέργειά μας ην οι αντιπροσωπούντες την κοινότητάν μας Χρ. Ζακόπουλος και Νικόλαος Τσόχος ζητούσιν δηλ. αναγνώρησιν κατοχής και ιδιοκτησίας μας συμφώνως των συνόρων των εν τω Αυτοκρατορικώ Μονογράμματι του έτους 1230 κατά το Τουρκικόν Ημερολόγιον και τας ενεργείας των οποίων και ημείς αναγνωρίζομεν ως απορεούσας παρ' απάντων ημών των κατοίκων μέχρι πέρατος της υποθέσεώς μας και αναγνωρίσεως της κατοχής μας. Άλλο τι δεν έχω και γράμματα γνωρίζω.

Ο αφηγηθείς
Ζιάκος Βασίλειος

Μαρτυρία. Κόνιτσα 8η Φεβρουαρίου 1924

Όνομα: Τεκήρ Φράσαρης, γεννήθηκε εις Φράσαρη Αλβανίας και διαμένει ενταύθα. Τσιφλικούχος και έμπορος ετών 56. Θρήσκευμα Μωαμεθανός και εθνικότης Αλβανός.

(υπεσχέθη διά Βαλαέ Μπιλικέ)

Ως διαμένων ενταύθα προ 40 ετών και ως γνώστης των διαφόρων επί αυτοκρατορίας τουρκικής κατοχής των ενταύθα μερών, έχω το πρώτον να διαφωτίσω ότι τα διάφορα χωρία και κτήματα διακρίνοντο εις τρεις κατηγορίας. 1) καθαρά τσιφλίκια ήτοι ιδιοκτησία Μπέιδων. 2) **Αγάτικα** ήτοι ιδιοκτησία αυτών των κατοίκων του χωρίου και 3) τα Ιμλιάκια ήτοι τα ανήκοντα εις το Δημόσιον δηλ. δημόσια.

Εφ' όλων τούτων των κατηγοριών το Δημόσιον εισέπρατε διά τον Σπαχή (δηλ. στρατιωτικόν υπάλληλον διότι ούτως θεωρείτο την τότε το όνομα Σπαχής) τον φόρον ουν φόρον ο Σπαχής εκράτει διά λογαριασμόν του και εν ήδη μισθοδοσίας χωρίς να καταθέτῃ τίποτε εις το τουρκικόν δημόσιον, με άλλους λόγους η τουρκική κυβέρνησις τα είχεν παραχωρήσει όλα τα εισοδήματα εις τους τοιούτους είδους Σπαχήδες. Ο Σπαχής είχεν επιπροσθέτως το δικαίωμα να εκδίδῃ τίτλους ιδιοκτησίας εν ονόματι διαφόρων ατόμων ένεκεν αγοράς μεταβιβάσεως κ.λ.π. **Εγώ ως και οι λοιποί το χωρίον Ίσβορον ενθυμούμεθα και το αναγνωρίζομαι ως Αγάτικον δηλ.**

με κυρίαν έννοιαν Κεφαλοχώρι και ως Κεφαλοχώριον έχαιρον εφ' όλης της εκτάσεως των δικαιώματα ιδιοκτησίας οι κάτοικοι Ισβόρου. Το Αγαλίκι κατά το έθιμον αυτό εξηγείται ως εξής: Επειδή επί τουρκοκρατίας οι κάτοικοι των χωρίων ως ανίσχυροι είχον ανάγκη ενός ισχυρού προσώπου, εκάλουν ένα πρόσωπο ισχυρόν και τον έπαιρναν ως Αγάν του χωριού τους ίνα τους προστατεύει εις κάθε δυσμενή περίστασιν και διά την προστασίαν του ταύτην έδιδαν εις τούτον ανάλογον προστασίαν αναλόγως του πληθυσμού του χωρίου, χωρίς να χαίρεται δικαιώματα ιδιοκτησίας επ' αυτών. Όθεν έχω δε να είπω ότι ούτως και το χωρίον Ίσβορος Αγάτικο (Κεφαλοχώρι) είναι ιδιοκτησία των κατοίκων. **Τόσον αι καλλιεργήσιμες γαίες όσον και η δασική έκτασις.** Μάλιστα όταν εσυστάθησαν η Δασική Υπηρεσία κατά 1908 εδώ εις την Ήπειρον επί Αυτοκρατορίας Τουρκικής απεπειράθη το Τουρκικόν Δημόσιον να καταλάβει τόσον το ιδικον μου δάσος του τσιφλικίου μου Κερασόβου, όσον και το του Ισβόρου ίνα το εκμεταλευτεί ως Δημόσιον. Πλην όμως τόσον εγώ όσον και οι κάτοικοι Ισβόρου αντέκρουσαν τούτο και ανεγνώρισεν τότε το Τουρκικόν Δημόσιο το δάσος Ισβόρου ως ιδιοκτησία των κατοίκων και υπεχώρησεν εάν η κοινότης Ισβόρου ενήργησε πράξεις κατοχής δηλ. υλοτομίες κ.λ.π. επί του δάσους της δεν γνωρίζω άλλο ουδέν...

Το Τοπικό Συμβούλιο, την Εκκλησιαστική Επιτροπή, τον Πολιτιστικό Σύλλογο, την Αναπτυξιακή Εταιρεία και ασφαλώς την Αδελφότητα. Συνεργαζόμενοι θα πάψουμε να προσωποποιούμε τα συμβούλια και θα απαλείψουμε τυχόν στενόκαρδους εγωισμούς και άγονες φιλοπρωτιές. Τα προβλήματά μας είναι πολλά και δύσκολα και κυρίως αφορούν το χωριό. Επηρεάζουν όμως όλους. Η κρατική μέριμνα είναι ασθενική και η παρέμβασή της πολλές φορές τα επιδεινώνει. Το νοιώσαμε γερά στο πετσί μας με την αυθαίρετη ένταξη στον «Καποδίστρια».

Και επιμένουμε στα προβλήματα του χωριού, γιατί αυτό είναι το λίκνο μας, απ' αυτό εξαρτάται η μορφοποίηση των οραμάτων μας και η ύπαρξή μας. Γιατί λοιπόν να μην δρούμε όλοι από κοινού, σύσσωμοι; Όλους δεν μας αφορά το κόψιμο της πίτας και ο χορός της Αδελφότητος; Δεν μας αφορά όλους η ανακαίνιση του Ιερού Ναού του Αγίου Γεωργίου, δεν μας αφορά η διαμόρφωση του νεκροταφείου; Η δημιουργία του Μύλου; Του Μουσείου, του Πνευματικού Κέντρου; Τα Τζιουτζιουνίδια, το πανηγύρι και το πιο φλέγον απ' όλα η κατοχύρωση των ίδιων μας των περιουσιών; Των λειβαδιών μας; Το θεωρούμε αδιανόητο ν' αδιαφορούμε και η διαχείρισή τους να περάσει στο Δήμο και να κατασπαραχθεί από τα 24 χωριά

του. Αυτό σημαίνει καταπάτηση των δικαιωμάτων μας, προσβολή της αξιοπρέπειάς μας, της ιστορίας μας, την κατάργηση-διάλυση του Πολιτιστικού Συλλόγου και ότι αυτό συνεπάγεται, Πανηγύρι, Μουσείο και όποια άλλη δραστηριότητα.

Δεν είναι δυνατόν να τρέχουν δυο τρεις για κάθε υπόθεση που μας αφορά όλους και οι υπόλοιποι να μένουν απαθείς, αδρανείς, αλλά και μερικοί μεμψίμοιροι, με γκρίνιες και κακίες.

Είναι πολλά που θα μπορούσαμε να εκθέσουμε αλλά ας μην χαλάσουμε το κλίμα της ημέρας. Εάν όμως κάποιος επιθυμεί περισσότερη ενημέρωση ή διευκρίνιση, ευχαρίστως να το κάνουμε. Αυτό που θα επαναλάβουμε είναι η ανάγκη για συνεργασία, ενημέρωση και κοινή δράση. Μόνον έτσι θα πετύχουμε τους στόχους μας, μόνον έτσι θα υποκινήσουμε και άλλους χωριανούς για συμμετοχή, μα κυρίως έτσι θα αποτελέσουμε θετικό παράδειγμα προς μίμηση στις νέες γενιές και θ' αποδειχθούμε άξιοι της αποστολής και όχι ανακόλουθοι και ανίκανοι.

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας, ευχόμαστε και πάλι Χρόνια Πολλά, Καλή Χρονιά, Ευτυχισμένο και Δημιουργικό το 2008 για όλους μας. Και στην Αδελφότητά μας ευχόμαστε ακόμη πιο μακροβιότερη με επιτυχία στους στόχους της και τα οράματά της.

Έργα και δραστηριότητες του «Πολιτιστικού Συλλόγου» 2007-2008

- Εκδρομή προσκύνημα των χωριανών στην Μολυβδοσκέπαστη.
- Εκδρομή στον Άγιο Νικόλαο του χωριού μας σε συνδυασμό με αθλοπαιδείες.
- Οικονομική ενίσχυση της εκκλησιαστικής επιτροπής.
- Συγκέντρωση υπογραφών των χωριανών και αποστολή εγγράφων με αιτήματα των πυρόπληκτων στις αρμόδιες υπηρεσίες μαζί με τους άλλους φορείς του χωριού μας.
- Καθαρισμός των δρόμων (χόρτα) και τους αύλακες του χωριού.
- Τοποθέτηση δημόσιων λαϊπτήρων.

- Καθαριότητα του περιβάλλοντος χώρου του σχολείου, επισκευή στέγης, αλλαγή κεραμιδιών, ανακαίνιση εσωτερικού χώρου.
- Δημιουργία μουσείου μετά από κατάλληλη διαμόρφωση του εσωτερικού χώρου, βάθρα, ράφια, βιτρίνες κ.λ.π. Συγκέντρωση, επιλογή, καθαρισμός, συντήρηση και τοποθέτηση των εκθεμάτων.
- Ανακαίνιση του Αγροτικού Ιατρείου, επονομασθέν σε Νικολάου Απ. Σουτοπούλου και ανάρτηση του πορτραίτου του και των βραβείων του.
- Δημιουργία Κέντρου Νεότητος με επιτρα-

πέζια παιχνίδια πίνγκ-πόνγκ και βιβλιοθήκες.

- Επισκευή των παλαιών αποχωρητηρίων (w.c.).
- Ανανέωση της ιστοσελίδας του χωριού μας στο Διαδίκτυο.
- Καθαρισμός του Μύλου, περιβάλλοντος χώρου και μυλαύλακα.
- Τοποθετήθηκαν 150 σάκκοι άμμου για την επαναφορά των υδάτων.
- Τοποθέτηση δεύτερου πάγκου στο πραύλιο του Μύλου για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών (οικογενειών).
- Τοποθέτηση δύο υποστέγων (κιόσκι) και τριών πάγκων σε διάφορα μέρη του χωριού. Μεταφορά τους από Καλαμπάκα.
- Διαμόρφωση του διανοιγμένου χώρου

στην Αγία Βαρβάρα, τοποθέτηση πάγκου και κιόσκι και μετονομασία του σε «Αγνάντι, Πάππο Λάμπη» προς τιμήν του ήρωα του χωριού.

- Καθαρισμός, βάψιμο, επισκευή της παιδικής χαράς και των οργάνων και πρόσθεση νέας τσουλήθρας.
- Τοποθέτηση κιόσκι στον βράχο, στο στέκι των παιδιών.
- Διοργάνωση του παραδοσιακού πανηγυριού του χωριού στις 14 και 15 Αυγούστου με ότι αυτό προϋποθέτει.
- Παρουσία στα δικαστήρια για την υπεράσπιση των κατηγοριών του Συλλόγου και της περιουσίας μας και γενικότερος αγώνας για την αντιμετώπιση κάθε επίβουλου των συμφερόντων του χωριού.

Ως γνωστό μετά από αίτηση του Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου, το Δημοτικό Συμβούλιο παραχώρησε το «νέο» Δημοτικό Σχολείο στο Σύλλογο με την α.α. 266/2003 απόφασή του για πολιτιστικές και άλλες χρήσεις. Ήτσι από τότε τα μέλη των Δ.Σ. με πολύ προσπάθεια και μεράκι κατόρθωσαν να συγκεντρώσουν μεγάλο αριθμό χρηστικών αντικειμένων αποκλειστικά από τους κατοίκους του χωριού. Είναι πραγματικά συγκινητική η ανταπόκρισή τους. Αφού έγινε επιλογή, καθαρισμός και συντήρηση, δημιουργήθηκαν θέσεις για να τοποθετηθούν. Προθήκες, ράφια, βιτρίνες, βάθρα κ.λ.π. Σήμερα θεωρείται το Μουσείο γεγονός. Μπορεί να μην

είναι τελειοποιημένο, αλλά είναι επισκέψιμο. Ανακαινίσθηκε το αγροτικό ιατρείο, για το οποίο μετά από συνεννόηση και με την «Αδελφότητα» το Δ.Σ. του Πολιτιστικού αποφάσισε να το μετονομάσει σε «Νικολάου Απ. Σουτοπούλου» ως ελάχιστο φόρο τιμής στην μνήμη του για την μεγάλη του προσφορά ως ιατρού επιστήμονα και ανθρώπου, στην αμαραντιώτικη και γενικότερα ελληνική κοινωνία.

Η μεσαία αίθουσα διαμορφώθηκε και προορίζεται για κέντρο νεότητος. Να έχουν οι νέοι το στέκι τους.

Εκεί θα βρουν επιτραπέζια παιχνίδια, πίνγκ-πόνγκ και βιβλιοθήκες.

Μαρτυρία, Στράτσιανη (Πύργος) 18 Iav. 1924

Γεώργιος Παν. Κέκας, ετών 73, κτηματίας, Έλλην και Χριστιανός Ορθόδοξος.

Την έκτασιν Καμενίκο κ.λ.π. της περιφερείας χωρίου Ισβόρου γνωρίζω, αλλού έχωσι δάση, αλλού όχι διότι παιδιόθεν επήγαινα με χωριανούς μου διά δαδίον προς χρήσιν των οικιών μας. Πλην όμως κατόπιν αδείας των κατοίκων διότι αύτοι τας εφύλαττον και είχον αγροφύλακα και ημπόδιζον διότι όλη την έκτασιν ταύτην την κατείχαν με το έτσι θέλω και την θεωρούσαν ως κτήμα των δηλ. παληκαριάτων και με την παληκαριά των κανένας Μπέης δεν ηδυνήθη να την καταλάβη ως τσιφλίκι. Μάλιστα ενθυμούμαι ότι είχαν στήσει πριόνι και έβγαζαν ξυλεία και πωλούσαν χωρίς ποτέ το δημόσιον το τουρκικόν να τους εμποδίσει. Έλεγαν ότι είχαν ταπιά ως κτήμα των. Άλλα εγώ δεν ξέρω αν είχαν ή δεν είχαν ταπιά. **Και αι προς την βοσκήν ακόμη αυτοί οι ίδιοι την ενοικίαζαν εις κτηνοτρόφους προς θερινήν βοσκήν.** Τα χρήματα της βοσκής οι ίδιοι έπαιρναν χωρίς να δίδουν εις κανέναν τίποτε.

Μάλιστα και σήμερον εξακολουθούν το αυτό, να ενοικιάζωσι την θερινή βοσκήν, να διατηρώσιν αγροφύλακα να φυλάπτει όλον τον τόπον και να εμποδίζωσι τους κατοίκους των γειτνιαζόντων χωρίων διά ξύλευσιν και καυσοξύλων ακόμη. Με άλλους λόγους την έκτασιν των την φυλάπτωσιν αυστηρώς. Άλλο δεν έχω...

Πλάβαλη τη 20 Ian. 1924

Μαρτυρία Μηνά Αθ. Κιαμόπουλου, γεννηθείς
ενταύθα ετών 57 Ζαχαροπλάστης και έμπορος
Πλάβαλης. Έλλην, Χριστιανός Ορθόδοξος.

Ανέκαθεν και εκ πατροπαραδόσεως ακόμη προ αμνημονεύτων ετών ενθυμούμαι να λέγεται ότι το χωρίον Ίσβορος με την περιφέρειάν του Καμενίκο, Καρβουνίτσα, Σελγκούρα κ.λ.π. ήτο Κεφαλοχώρι και ιδιοκτησίας των κατοίκων Ισβόρου. Επί καιρώ του Αλή Πασά επεχείρησε κάποιος Μπέης από την Β. Ήπειρον χωρίον Μελεσίνη ονόματι Σουλεχτάρ Πόδας απεπειράθει να καταλάβει την περιφέρειαν του χωρίου Ισβόρου και προσλάβει τούτο εις τσιφλίκι του. Άλλα εύρεν μεγάλην αντίσταση παρά των τότε προκρίτων Παπαγιάννη μετά των υιών του, όστις μάλιστα διαδίδεται ότι διά της βίας τον πήρανε, τον πήγανε οι τούρκοι στην καταβόθρα του Μελεσηνίου και τον έθαψαν ζωντανόν, αλλά εκατόρθωσε και τους έφυγε και επιστρέφων πάλιν αντέστη γενναίως και διά των όπλων τη βοήθεια των λοιπών κατοίκων, εξεδίωξαν τον Μπέην και ούτως έμεινε το χωρίον ως ήτο Κεφαλοχώριον. Από έτη πολλά είχον ιδρύσει εις διαφόρους θέσεις του δάσους των υδροπρίονα και έβγαζαν ξυλείαν δηλ. με άλλους λόγους το ενοικίαζον

αυτοί οι κάτοικοι το δάσος εις υλοτόμους και εκμεταλλεύοντο τούτο χωρίς να παρενοχλώσι ουδόλως από το τουρκικόν δημόσιον. Μάλιστα το τελευταίον υδροπρίόνον ελειτουργούσε μέχρι το 1910 έως 1911, τούτο ενθυμούμαι διότι το σπίτι μου το έχω κατασκευάσει από τα σανίδια του πριονίου τούτου, του υλοτόμου Στεφάνου ονόματι επωνύμου δεν ενθυμούμαι. Και ως προς την βοσκήν αυτοί ενέμοντο ταύτην ενοικίαζον οι ίδιοι τον τόπον των άνευ παρεμβάσεως άλλον τινός. Αγροφύλακα διετήρουν διά το δάσος και όλην την περιφέρειαν ως διατηρούν έως σήμερον. Λέγεται μάλιστα ότι τόσιν επίβλεψιν έκαναν στο δάσος των ώστε ένας γύφτος Λιασκοβικινός μεταβάς εις το δάσος των αποσταλείς παράτινος Μπέη ίνα κόψει ξύλα εφονεύθη παρά του Λάμπη Ζακοπούλου κατά το έτος 1910 έως 1911 ακριβώς δεν ενθυμούμαι. Ήμείς οι Πλαβαλίτες από τους προπάπους μας γνωρίζωμεν και θεωρούμεν το χωρίον Ίσβορος ότι ήτο Κεφαλοχώρι κατείχεν όλην την περιφέρειάν των και διεχειρίζετο ως κτήμα του ταύτην βοσκήσιμον και καλλιεργήσιμον γήν ως και δάση. Ενώ ημείς είμεθα τσιφλίκι του Μπέη Χουσεΐν Μπέη κ.λ.π. διότι οι πάποι μας δεν αντέστησαν ως οι Ισβορίται. Άλλο τι δεν έχω...

Κατάθεση Νικολάου Παν. Γκιάτα. Έτους 1924, ετών 45, προέδρου Πλάβαλης. Έλλην και Χριστιανός Ορθόδοξος.

Εγώ και Μουχτάρης όπου διετέλεσα του χωρίου μου επί Τουρκοκρατίας ως και σήμερον ως πρόεδρος από πατροπαραδόσεως, ενθυμούμαι ότι προ αιώνων ήτο Μπέης στο χωρίον Ισβόρου αλλά δεν ενθυμούμαι... κάποια φασαρία εγένετο και εξεδιώχθη ο Μπέης εκ του χωρίου Ισβόρου και έμεινε το χωριό ελεύθερο αναγνωρισθέν Κεφαλοχώρι, εξουσιάζων τα κτήματά του, τα

Από τον διαχρονικό αγώνα για την υπεράσπιση της περιουσίας μας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν. ΤΣΩΧΟΣ (ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ)
ΕΡΜΟΥ 16 ΤΗΛ. 75-772, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Εν Θεσ/κη τη 17 Σεπτεμβρίου 1970
Παναγιώτην Στέργιον Πρόεδρον Αμαράντου
Αμάραντον

Κύριε Πρόεδρε,

Απαντώ επί της από 9 τρέχοντος επιστολής σας.

1. Η ύποπτος όρεξις του κ. Δασάρχου Κονίτσης δεν με ξενίζει όταν ληφθή υπό όψιν η επιθυμία ωρισμένων κρατικών οργάνων να γίνουν αυθένται, αντί να ασχολούνται με τα καθήκοντα τωνως ταύτα διαγράφονται από τους νόμους και την αποστολήν των ως οργάνων του λαού. Άλλα το Δάσος Ισβόρου είναι καθηγιασμένο με αίμα των πατέρων μας οι οποίοι στους σκοτεινούς χρόνους της δουλείας, δεν φοβήθηκαν ούτε τον Σουλτάνο ούτε τα φοβερά στίφη των ποικοιλώνυμων Μπέηδων, και θα φοβηθούμε τώρα; Γι' αυτό χθες υπό το κράτος της οργής εσκέφθηκα να σας τηλεγραφήσω να κατεβήτε ομαδικώς εις Κόνιτσαν και να ξυλοφορτώσετε τον κύριον αυτόν, νέον προχειρισθέντα Μπέην, για να μάθη ότι ραγιάδες στον Ίσβορο δεν υπήρξαν, πολύ δεν περισσότερον σήμερον. Εσκέφθηκα όμως ηρεμώτερον και σταθμίζοντας την σημερινήν κατάστασι υπελόγισα ότι αν στραβώσῃ η υπόθεσις δεν μας μένει άλλο παρά η

δάση του, τας βοσκάς και όλην την έκτασιν του, υδροπρίόνα έστεινε, ενοικίαζε τα δάση εις υλοτόμους, τας θερινάς βοσκάς, αγροφύλακα είχον διά τα δάση των και όλην την περιφέρειάν των και κατείχαν και εξουσίαζαν ταύτην ως κτήμα των και ουδενός δεν έδιδον λόγον, μόνον τους φόρους του τουρκικού δημοσίου. Ημείς όλοι τους γνωρίζουμε τους Ισβορίτες ως κυρίους της γης όλης της περιφερείας των ανέκαθεν ως Κεφαλοχώρι.

παρανομία και αυτό δεν συμφέρει σήμερον.

2. Πήρα τον Παναγιώτη Ζακόπουλο, ο οποίος όμως μου είπε ότι έμενε με την εντύπωσι ότι ετερματίσθη η αναταραχή, και επειδή φεύγει και θα γυρίση μετά τας 10 ελευσομένου, το ταξείδι μου εις Αθήνας για τον σκοπόν αυτόν να αναβληθή για αργότερον.

3. Νομικώς δεν δύναται να υπάρξη ανάμειξις του Συμβουλίου Επικρατείας, χωρίς προσφυγήν ενδιαφερομένου και κλήσιν νόμιμον προς παράστασιν, κάποια σύγχυσις του πράγματος γίνεται.

4. Κακώς εφησυχάσατε με την πρώτη όχλησι και κρούσι, διότι εφόσον εδημιουργήθη ζήτημα, έπρεπε αμέσως να με ενημερώσετε, διότι πάντοτε δύνανται να υπάρξουν κίνδυνοι.

5. Θα επιφορτήσω έναν ειδικόν να με πληροφορήσῃ από το υπουργείο τας γνώμας του, πολύ φίλον μου, και να με κρατήσετε ενήμερον σε πάσαν υποτροποίηση του ζητήματος να ενεργήσουμε κεραυνοβόλως.

Φιλικώτατα

Mr. S. J.

Βιογραφία Νικολάου Απ. Σουτόπουλου Εξ Ισβόρου (Αμαράντου) Κονίτσης

Ο Νικ. Σουτόπουλος με την σύζυγό του Σοφία. Στο μέσον ο υιός τους Γεώργιος το 1957 όταν υπηρετούσε στην VIII Μεραρχία στα Γιάννινα ως έφεδρος αξιωματικός των διαβιβάσεων.

(Συνέχεια από το προηγούμενο 24 τεύχος)

Στο σπίτι του Δημητρίου Τσιέμπα έμεινε μέχρι το φθονόπωρο του 1940, όπου επιστρεύτηκε λόγω κηρύξεως του Ιταλικού πολέμου από τον δικτάτορα Μουσολίνι. Κλήθηκε με ατομική πρόσκληση σαν γιατρός, είχε τον βαθμό του εφέδρου Λοχαγού (ιατρού) της Υγειονομικής Υπηρεσίας του Στρατού.

Παρουσιάστηκε στα Γιάννενα και τοποθετήθηκε ως Διευθυντής στο Στρατιωτικό Νοσοκομείο του «Γεωργίου Σταύρου» που βρίσκεται ακριβώς απέναντι από το «Γυαλί Καφενέ». Άφησε στο χωριό (Αμάραντο) την οικογένειά του (γερόντισσα μητέρα, σύζυγο και τα πέντε (5) παιδιά του) και έδωσε το «παρών» στο προσκλητήριο της Πατρίδας που κινδύνευε.

Την 28η Οκτωβρίου 1940 που κτύπησαν οι Ιταλοί, κατέλαβαν το χωριό μας και προχωρούσαν για την Πίνδο, όπου έγιναν οι αιματηρές μάχες με το συγκρότημα του ηρωικού Συνταγματάρχη Κ. Δαβάκη.

Λίγες μέρες αργότερα καταλαμβάνουν και την κωμόπολη Κόνιτσα και παίρνουν οι Ιταλοί αρκετούς Κονιτσιώτες αιχμάλωτους και τους πηγαίνουν στο Λεσκοβίκι της Βορείου Ηπείρου. Επίσης πιάνουν και τον μεγάλο υιό του Φώτη αιχμάλωτο, που ήταν μαθητής στο Γυμνάσιο Πωγωνιανής, ο οποίος όμως τους έφυγε κρυφά το βράδυ από το Λεσκοβίκι όπου τους είχαν αφήσει να κοιμηθούν.

Ο γιατρός ασχολούμενος με την περίθαλψη των στρατιωτών που τραυματίζοταν αμυνόμενοι στο Καλπάκι, που είχε σταματήσει ο Ελληνικός Στρατός τους Ιταλούς, δεν ήξερε τι κάνει η οικογένεια του, και πολύ περισσότερο ο μεγάλος του γιος Φώτης, που ήταν στη Πωγωνιανή - το παραμεθόριο αυτόχωριό - και ο οποίος ήταν αιχμάλωτος των Ιταλών.

Στο Στρατιωτικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων «Γεωργίου Σταύρου» που ήταν διευθυντής, έμεινε μέχρι το 1941 όπου κατέρρευσε το Βορειοηπειρωτικό μέτωπο, ύστερα από την επίθεση των

Ο Νικ. Σουτόπουλος εν μέσω συμμοριοπλήκτων που τους μοίρασε διάφορα δέματα, οι γυναίκες πιθανότατα από Αγία Βαρβάρα, μεταξύ τους ο Γεωργ. Σουτόπουλος μαθητής Γυμνασίου.

Γερμανών τον Απρίλιο του 1941.

Με τους γερμανούς ήρθαν και οι Ιταλοί στην Ελλάδα και τότε άρχισε για μας τους Ηπειρώτες η διπλή κατοχή (Ιταλών - Γερμανών) και των Μακεδόνων η τριπλή κατοχή (Ιταλών - Γερμανών - Βουλγάρων).

Δυστυχώς, όλοι οι αγώνες πήγαν χαμένοι και ο Ελληνικός Στρατός γύρισε από το Μέτωπο καταλυπημένος στα σπίτια τους, στις οικογένειες τους. Επιστρέφοντας και ο γιατρός στο χωριό και την οικογενειά του, και αφού ευχαρίστησε το Θεό που τους βρήκε όλους καλά, άρχισε και πάλι από την αρχή τον αγώνα για την συντήρηση της οικογενειάς του.

Ξεκινά και πάλι για την Πυρσόγιαννη για να αρχίσει το ιατρείο του. Νοικιάζει το σπίτι της Δημήτραινας Γκάσιου και αφού παρήγγειλε φάρμακα από τα Γιάννενα (την φαρμακαποθήκη Α/φων Καζαντζή) άρχισε να εργάζεται, παίρνοντας για αμοιβή του μεσογειακά χρήματα (κατο-

χικά) των Κυβερνήσεων Τσολάκογλου και Ράλλη.

Επειδή όμως τα κατοχικά χρήματα δεν είχαν αξία, αναγκάστηκε να παίρνει την αμοιβή του σε είδος (σιτάρι, καλαμπόκι, κατσίκες, πρόβατα και γουρούνια), και έτσι στην κατοχή δεν πείνασε η οικογένειά του.

Τον Οκτώβριο του 1944 έφυγαν οι Γερμανοί και ήρθε από την Μέση Ανατολή η Κυβέρνηση με Πρωθυπουργό τον Γεώργιο Παπανδρέου, και άρχισε να ανασυγκροτείται το κράτος και όρισε να γίνουν βουλευτικές εκλογές τον Μάρτιο του 1946. Δυστυχώς, όμως δεν δέχτηκαν να λάβουν μέρος οι αριστεροί (Κ.Κ.Ε.), οι οποίοι είχαν κρύψει οπλισμό (παρ' ότι είχαν υπογράψει την Συμφωνία της Βάρκιζας το 1945) και έστελναν στο βουνό αντάρτες (Κ/Σ). Και ενώ ετοιμαζόταν η Κυβέρνηση για εκλογές, κτυπάνε οι αντάρτες (Κ/Σ) το Αστυνομικό Τμήμα Λιτοχώρου στις 31-3-46 (ανήμερα των εκλογών) και σκοτωθήκανε

Εκλογικό Κέντρο Αγ. Βαρβάρας. Διακρίνονται ο Νικ. Σουτόπουλος Εφορ. Επιτροπής Γραμματέας, επίσης εκ δεξιών καθήμενος, Ιωαν. Γκιώκας διδάσκαλος Αμαράντου, ο Κων. Ζακόπουλος (μετά τον ιατρό) ο Χρ. Ζακόπουλος, ο Νικ. Ματσούκας και ένας χωροφύλακας. Όρθιοι εξ αριστερών Γ. Τζάφος, Αθ. Βλάνος και Χαρ. Ψαρράς.

οι χωροφύλακες που το υπεράσπιζαν, και έτσι από την ημερομηνία αυτή αρχίζει ο Συμμοριτόπολεμος που στοίχισε πολλά στην πατρίδα μας.

Με την ανασυγκρότηση του Κράτους, επανδρώθηκαν όλες οι Δημόσιες Υπηρεσίες σ' όλες τις πόλεις και κωμοπόλεις και οργανώθηκε ο Στρατός και η Αστυνομία.

Εν τω μεταξύ στο βουνό φούντωσε το αντάρτικο των Κομμουνιστο - Συμμοριτών (Κ/Σ) και απειλούσε τα χωριά και τις κωμοπόλεις. Η Πυρσόγιαννη, που ήταν ο γιατρός, είχε Υποδιοίκηση Χωροφυλακής με Διοικητή τον Ανθυπομοίραρχο κ. Κούρκουλα από την Κέρκυρα.

Στις 16 Σεπτεμβρίου του 1946 αντάρτες (Κ/Σ) οπλισμένοι σαν αστακοί, ερχόμενοι από το χωριό Αετομηλίτσα, που βρίσκεται στους πρόποδες του Γράμμου, επετέθηκαν εναντίον της Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής και έγινε φονικώτατη μάχη στην οποία σκοτώθηκαν ο ανθυπομοίραρχος, μερικοί χωροφύλακες, άνδρες Μ.Α.Υ. και στρατιώτες, συνολικά δέκα (10)

άτομα. Τους τραυματίες, από τους υπερασπίζοντες την Υποδιοίκηση και Πυρσόγιαννη, Χωροφύλακες και λοιπούς άνδρες περιέθαλψε ο γιατρός που βρισκόταν στο χωριό. Λόγω της απειλής των ανταρτών (Κ/Σ), που συγκεντρωνόταν στο Γράμμο και μπαινόβγαιναν στην Αλβανία, απεφάσισε το Γ.Ε.Σ. να στείλει την 75η Ταξιαρχία Πεζικού με έδρα την Πυρσόγιαννη. Εκεί ο γιατρός με την σιγουριά του Στρατού, όπως όλοι οι κάτοικοι του χωριού και της γύρω περιοχής, συνέχισε την εργασία του με την περίθαλψη των κατοίκων.

Για το σκοπό αυτό και επειδή τα φάρμακα, που είχε στο φαρμακείο του, τελείωναν, στέλνει μια παραγγελία στην Φαρμακαποθήκη των Αδελφών Καζαντζή στα Γιάννενα για να του στείλουν αρκετά φάρμακα. Η ταξιαρχία του Στρατού όλο και πιεζόταν με τις ενοχλήσεις των ανταρτών (Κ/Σ) που κατέβαιναν από τα βουνά του Γράμμου. Μια μέρα του Σεπτέμβρη 1947, που έκαναν επίθεση εναντίον της Ταξιαρχίας

Η φωτ/φία είναι την εποχή που ο Ν. Σουτόπουλος μοίρασε τα δέματα στους συμμοριοπλήκτους της επαρχίας Κονίτσης 1948-49. Δεξιά η Μελπομένη Τζάφου-Γιαννάκη αριστερά με το μαντήλι η Μαριάνθη Μητσοπούλου-Στεργίου δεξιά της ο Γεωργ. Σουτόπουλος. Πιθανότατα και οι άλλοι από το χωριό μας, με επιφύλαξη Κων/νια I. Παπαϊωάννου του Νόκου Λ. Απ. Στέρτσιου, Γραμμένη Τάσση-Τσάτσης, Αναστ. Χαρ. Παπαϊωάννου και Ασημούλα Κατή.

του Στρατού αρκετά καλά οπλισμένες μονάδες των ανταρτών (Κ/Σ) αναγκάστηκε η Ταξιαρχία να υποχωρήσει και να εγκαταλείψει την Πυρσόγιαννη. Μαζί με τον Στρατό έφυγαν και αρκετοί κάτοικοι του χωριού, μεταξύ των οποίων ήταν και ο γιατρός, ο οποίος εγκατέλειψε το σπίτι που έμεινε με όλα τα υπάρχοντα σ' αυτό (ιατρείο - φαρμακείο), παίρνοντας μαζί του μόνο το βαλίτσακι με τα ακουστικά του.

Πρέπει να σημειωθεί ότι την προηγούμενη μέρα είχαν φτάσει από τα Γιάννενα όλα τα φάρμακα, που είχε παραγγείλει, μέσα σε αρκετά κιβώτια. Η γειτονιά στην Πυρσόγιαννη μας έλεγε, ότι οι αντάρτες (Κ/Σ) μεταφέρανε επί μια εβδομάδα περίπου τα φάρμακα με τα ζώα στην Αλβανία.

Φεύγοντας από την Πυρσόγιαννη οι κάτοικοι, οι αντάρτες (Κ/Σ) τους ρίχνανε με τα όπλα μέχρι το Σαραντάπορο ποταμό - γιατί ήταν απόγευμα - και νύχτωνε στο Κρυονέρι (κάτω από την Μόλιστα) όπου ήταν ο Στρατός, τότε φονεύ-

τηκαν μερικά άτομα, όπως ο ιερέας π. Χρήστος Ζούκης από το χωριό Οξιά και ο Παντελής Παΐσιος από τις Χιονιάδες. Τα ξημερώματα της άλλης μέρας φτάνει στην Κόνιτσα και πηγαίνει στην αδελφή του Βασίλω που είχε σπίτι εκεί.

Στην Κόνιτσα βρίσκει τα παιδιά του, Φώτη, Γιώργο και Βενέτω που είχαν έρθει από το χωριό Αμάραντο, λόγω του φόβου των ανταρτών (Κ/Σ). Η υπόλοιπη οικογένειά του (σύζυγος Σοφία, μητέρα Άννα και τα τέκνα Πολυξένη, Άννα και Λευκοθέα) είχε μείνει στο χωριό και η οποία αποκλείστηκε εκεί, γιατί το χωριό ήταν Ανταρτοκρατούμενο και δεν τους άφηναν να έρθουν στην Κόνιτσα. Τα σύνορα με τα Συμμορικρατούμενα χωριά και τα ελεύθερα της επαρχίας Κονίτσης, ήταν στην Πλάκα Κονίτσης στο δρόμο προ της Εξοχής.

Έτσι ο γιατρός εγκαταστάθηκε στην Κόνιτσα μαζί με τα τρία παιδιά του, όπου αναφέρουμε πιο πάνω, και ασχολείται με την ιατρική. Μέναμε στο σπίτι της θείας Βασίλως και η ζωή

Ο Νικόλαος Σουτόπουλος με το προσωπικό του Νοσηλευτηρίου αρ. ο Φώτης Σουτόπουλος και ο Νίκος Ζακόπουλος (νυν Μητροπολίτης Φωκίδος κ.κ. Αθηναγόρας) Στο «Δέντρο» στην Κόνιτσα.

κυλούσε ήσυχα, με την μόνη έγνοια και στεναχώρια, που δεν ξέραμε τι κάνουν οι δικοί μας στο ανταρτοκρατούμενο χωριό.

Πέρασαν λίγοι μήνες και πλησίαζαν Χριστούγεννα του 1947 και ενώ φαινόταν όλα ήμερα, ξαφνικά την παραμονή των Χριστουγέννων (24-12-1947), που οι κάτοικοι της Κόνιτσας ετοιμάζονταν για να πάνε στην εκκλησία να γιορτάσουν την γέννηση του Χριστού, ακούγονται οβίδες από πυροβόλα των ανταρτών (Κ/Σ) που είχαν στο Λυκόμορο (κοντά στα Καβάσιλα), και κροταλίσματα πυροβόλων στη Πλάκα Κονίτσης. Τι είχε γίνει; Οι αντάρτες (Κ/Σ), σαν τους Τούρκους που χτυπήσανε τα Χριτούγεννα το Μεσολόγγι, επιτίθενται για να καταλάβουν την Κόνιτσα να δημιουργήσουν Κράτος και να ενισχύονται φανερά πια από την Αλβανία, Ρωσία και λοιπά Σλαβικά κράτη. Τότε ενώ όλοι στο σπίτι ξυπνήσανε από τις οβίδες, εμένα που ήμουν ο πιο μικρός (μαθητής Α' Γυμνασίου) δεν με ξυπνήσανε, γιατί είπε ο πατέρας: «μηντον ξυπνάτε τον Γιώργο, να μην φοβηθεί».

Όταν όμως πλησίασαν οι πυροβολισμοί και ακούγονταν κοντά στο σπίτι, τότε με ξυπνήσανε

και φύγαμε όλοι για την Άνω Κόνιτσα. Πήγαμε στον συγχωριανό μας Μιχάλη Κων/vo Ζακόπουλο, στο σπίτι των αδελφών Παπαδημούλη, που είναι το εκκλησάκι του νεομάρτυρος Αγ. Γεωργίου. Επειδή όμως συνεχίζόταν οι πυροβολισμοί και οι αντάρτες (Κ/Σ) είχαν φτάσει μέχρι το Β' Δημοτικό Σχολείο στη θέση «Δέντρο» στον Πλάτανο και εμάχοντο με τον Λόχο των Μ.Α.Υ. (Μονάδες Ασφαλείας Υπαίθρου), που ήταν στο σπίτι του Πέτρου Τσιαλιαμάνη, υπό τον ατρόμητο Εφ. Υπολοχαγό Πεζικού Χαρίλαο Πρωτοσύγκελο (Δάσκαλος από Καλλιθέα Κονίτσης) και ο οποίος είχε τραυματισθεί στο χέρι, φύγαμε από το σπίτι του Μιχάλη Ζακόπουλου και πήγαμε πιο πάνω κοντά στα Πλατάνια, στο σπίτι του Βασίλη Δερβένη που καταγόταν από την Αγ. Βαρβάρα Κονίτσης και μας φιλοξένησε. Εκεί ζήσαμε στιγμές φόβου και αγωνίας μήπως νικήσουν οι αντάρτες (Κ/Σ) και καταλάβουν την Κόνιτσα και τότε ποια θα ήταν η τύχη μας και ιδιαίτερα του πατέρα μας;

Η μάχη του ηρωικού στρατού μας με τους αντάρτες (Κ/Σ) κράτησε οκτώ (8) μέρες και το θαύμα έγινε, νίκησε ο στρατός μας που ήταν

Ο Νικ. Σουτόπουλος (με το πηλίκιο) μαζί με τις νοσοκόμες.

τετρακόσιοι (400) άντρες, ενώ οι αντάρτες ήταν πλέον των δύο χιλιάδων (2000) ανδρών. Ήρθε το νέο έτος 1948, στις 3 Ιανουαρίου είχαν κατατροπωθεί οι αντάρτες (Κ/Σ) του Μάρκου Βαφειάδη και άρχισε να αναπνέει πια ελεύθερα η ηρωική και θρυλική Κόνιτσα. Οι κάτοικοι επιστρέψανε στα σπίτια τους και άρχισαν πάλι ν' ασχολούνται με τα έργα τους, ήρεμοι πια και χωρίς φόβο.

Έτσι και ο γατρός κατεβαίνει μαζί με τα τρία παιδιά του, από την Άνω Κόνιτσα (το σπίτι του Βασ. Δερβένη) και πηγαίνει στο σπίτι της αδελφής του Βασίλως Ευαγγελίδη, μια που έφυγε πλέον ο κίνδυνος των ανταρτών (Κ/Σ). Τώρα πλέον, πρέπει ν' αρχίσει από την αρχή και να κανονίσει για το ιατρείο του. Τότε έρχεται το Π.Ι.Κ.Π.Α. και τον προσλαμβάνει ιατρό του ιδρύματος στην Κόνιτσα, στο οποίο εργάζεται λίγο καιρό μαζί με την επισκέπτρια Λουκία Στεφάνου (από Κόνιτσα) για βοηθό.

Το ίδιο έτος (1948) ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός (Ε.Ε.Σ.) αποφασίζει την ίδρυση Νοσηλευτηρίου στην Κόνιτσα και του προτείνει αν θέλει να αναλάβει την Διεύθυνσή του για την

ιατρική περίθαλψη της περιοχής.

Δέχεται και αρχίζει τις ενέργειες για την λειτουργία του και ψάχνει για την μίσθωση κτιρίου. Βρίσκει το κατάλληλο κτίριο, ένα μεγάλο σπίτι των Υιών Νικολάου Ρούση στην Κάτω Κόνιτσα στη θέση «Δέντρο» κοντά στο Β' Δημοτικό Σχολείο, με πέντε μεγάλα δωμάτια και δύο μικρά, εκ των οποίων τα δύο (2) γίνονται θάλαμοι ασθενών, το ένα (1) θάλαμος λεχωϊδων (Μαιευτήριο), το άλλο κουζίνα και το πρώτο μόλις εισέρχεσαι, είναι το ιατρείο. Τα δε δύο μικρά: το ένα δωμάτιο προϊσταμένης και το άλλο του λοιπού προσωπικού.

Επανδρώνεται με το απαραίτητο προσωπικό, το οποίο αποτελείται από τους κάτωθι:

1. Διευθυντή και ιατρό παθολογικής κλινικής: Νικόλαο Αποστ. Σουτόπουλο
2. Αδελφή προϊσταμένη Διπλωματούχο Ε.Ε.Σ.: Αντωνία Νιάρου εξ Ιωαννίνων
3. Διπλωματούχο Μαία: Τιτίκα Τζίμα εξ Ιωαννίνων
4. Πρακτικές αδελφές: α. Έλλη Νικολοπούλου εκ Κονίτσης
β. Μάρθα Ευαγγέλου εκ Κονίτσης

Είσοδος Νοσηλευτηρίου ΕΕΣ στην Κόνιτσα. Διακρίνονται ο Ν. Σουτόπουλος με την λευκή μπλούζα μαζί με το προσωπικό και τα παιδιά του Δημοτικού Σχολείου που τους έκανε κατηχητικό η προϊσταμένη Μαρία Πλήθα. Επίσης η προϊσταμένη που κρατά τα δύο κορίτσια μπροστά της και στο άκρο αριστερά είναι ο διαχειριστής Νικόλαος Χρ. Ζακόπουλος (νων Μητροπολίτης Φωκίδος).

- γ. Ελένη Ιατρού εκ Κονίτσης
- 5. Μαγείρισσα: Αφροδίτη Μήλιου εκ Βορείου Ηπείρου
- 6. Βοηθός Μαγείρισσας: Ιουλία Κούσιου εκ Κονίτσης
- 7. Καθαρίστρια: Ανδρονίκη Κακαράντζα εκ Κονίτσης
- 8. Διαχειριστής Υλικού και Λογιστής: Ιωάννης Γουσγούνης εκ Κονίτσης και
- 9. Οδηγός Νοσοκομειακού Αυτοκινήτου: Θωμάς Σωτηρίου από Βόρειο Ήπειρο.

Όλο το προσωπικό εργάζεται φιλοτίμως και αόκνως για την περίθαλψη και βοήθεια των κατοίκων της Κονίτσης, που είχαν κατακλύσει την πόλη λόγω της ανταρτοπληξίας και είχαν μεγάλη ανάγκη υποστηρίξεως και βοήθειας, που ήταν και το μεγάλο έργο και σκοπός του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού (Ε.Ε.Σ.).

Το καλοκαίρι του 1948 ο Στρατός μας άρχισε τις επιχειρήσεις του, προς εκδίωξη των

ανταρτών (Κ/Σ) από τα χωριά της επαρχίας μας.

Πρώτα τους αιφνιδίασε και έδιωξε από το χωριό μας (Αμάραντο) και τότε ανοίγει το χωριό και μαζί με τους άλλους χωριανούς, έρχεται στην Κόνιτσα και η υπόλοιπη οικογένεια του ιατρού (σύζυγος, μητέρα και τα τρία (3) κορίτσια), που είχαν αποκλεισθεί στο χωριό. Τότε για εξυπηρέτηση της μεγάλης οικογένειάς του (εννιά (9) άτομα ενοικιάζει το σπίτι του Αριστοτέλη Στολίδη - υπάλληλου Δημόσιου Ταμείου - στην Άνω Κόνιτσα και διαμένει όλη η οικογένεια του, ύστερα από ένα χρόνο χωρισμό, λόγω του αποκλεισμού. Επειδή δεν είχε δικό του σπίτι, μετά νοικιάζει το σπίτι της Ευθαλίας Ρούμπου και καταλήγει στο σπίτι της Ευφημίας Σανοβίτου, που ήταν πλησίον του Νοσηλευτηρίου Ε.Ε.Σ., και συνεχίζει την εργασία του ήσυχος πια, καθ' ότι όλη η οικογένεια του είναι μαζί του. Τα παιδιά του πηγαίνουν Σχολείο (τα αγόρια στο Γυμνάσιο και τα κορίτσια στο Δημοτικό), εκτός

Διακρίνονται εξ αριστερών. Καθήμενοι: Γεωργ. Σουτόπουλος (μαθητής Α' Γυμνασίου) Χαραλ. Κωστάκης (Λοχίας 1946-47), ο Νικ. Σουτόπουλος έχοντας μπροστά του τον μικρό Ευαγ. Αν. Ευαγγελίδη και ο Φώτιος Σουτόπουλος μαθητής Γυμνασίου.

της Βενέτως που είναι μεγάλη πια και βοηθάει την μητέρα της στο νοικοκυριό.

Το 1949 αλλάζει η Αδελφή Προϊσταμένη του Νοσηλευτηρίου, λόγω επιστροφής της στο μεγάλο Νοσοκομείο του Ε.Ε.Σ. στην Αθήνα και έρχεται στη θέση της η Διπλωματούχος Αδελφή του Ε.Ε.Σ. Μαρία Πλήθα (από την Μυτιλήνη), που προσέφερε πολλά στους Κονιτσιώτες και βοήθησε αρκετά τον ιατρό στο έργο του. Τον Μάρτιο του 1950 αλλάζει και ο Διαχειριστής λόγω επιστράτευσής του και παίρνει ο γιατρός στη θέση του, τον συγχωριανό και συγγενή του Νικόλαο Χρ. Ζακόπουλο (νυν Μητροπολίτη Φωκίδος κ. Αθηναγόρα), ενώ ήταν μαθητής της προτελευταίας τάξης του Γυμνασίου (τώρα Β' Λυκείου) και μαζί με το σχολείο κάνει και τα καθήκοντα του Διαχειριστού του Νοσηλευτηρίου. Παραμένει στη Διαχείριση μέχρι την αποφοίτησή του από το Γυμνάσιο και έδωσε εξετάσεις στο Πανεπιστήμιο το 1951 και πέτυχε στη Νομική Σχολή Αθηνών και έπειτα πήγε στη Θεο-

λογική. Τον αντικαθιστά στη δουλειά του ο Ιωάννης Γ. Παπαϊωάννου από το Πάπιγκο (τώρα συνταξιούχος συμβολαιογράφος).

Εν τω μεταξύ αρχίζουν το 1953 οι εργασίες ανέγερσης του μεγάλου Νοσοκομείου Ε.Ε.Σ. σε οικόπεδο, που βρίσκεται δίπλα στο Δημαρχείο Κονίτσης. Το ίδιο έτος παίρνει μετάθεση η Αδελφή Προϊσταμένη Μαρία Πλήθα για την Αθήνα, την οποία αντικαθιστά η Διπλωματούχος Αδελφή Ε.Ε.Σ. Ειρήνη Κωστάκη (από το Λεωνίδιο Αργολίδος).

Ο Διαχειριστής καλείται στο στρατό και αναλαμβάνει πάλι ο Ιωάννης Γουσγούνης, που απολύεται από το Στράτευμα. Επίσης φεύγει ο οδηγός του Νοσοκομειακού Αυτοκινήτου Θωμάς Σωτηρίου και τον αντικαθιστά ο οδηγός Ανδρέας Κουσιαφές από τα Καλάβρυτα.

Ο.Ε.Ε.Σ μέσω του Νοσηλευτηρίου που έχει στην Κόνιτσα προσφέρει πολλές υπηρεσίες στον πληθυσμό της επαρχίας Κονίτσης, σε ιατρική περίθαλψη και παροχή διαφόρων ειδών,

Το προσωπικό του Στρατιωτικού Νοσοκομείου «Γ. Σταύρου» Ιωαννίνων με τον Δ/ντήν του ιατρόν
Νικ. Σουτόπουλον κατά τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο το 1940-41.

που καταφτάνει σ' αυτό από τα χωριά τους τα οποία έχουν ήδη απελευθερωθεί από το Στρατό μας.

Έγινε από λίγα χρόνια, αρχές του 1955, τελειώνει το μεγάλο κτίριο του νέου ιδιόκτητου Νοσοκομείου του Ε.Ε.Σ. και γίνονται τα εγκαίνια στις 5-6-1955 από την Βασίλισσα Φρειδερίκη, στο οποίο έδωσαν το όνομα της.

Μεταφέρεται το προσωπικό από το Νοσηλευτήριο στο καινούριο πια και μεγάλο Νοσοκομείο «Βασίλισσα Φρειδερίκη», το οποίο επανδρώνεται και με άλλους ιατρούς διαφόρων ειδικοτήτων:

1) Χειρούργος: Κ. Κάνιστρα από Πάτρα και Θεμ. Λέκα από Ιωάννινα,

2) Ακτινολόγο: Δημήτριο Κατσίλα - Απόστρατο ιατρό από Ιωάννινα,

3) Παθολόγο: Δημήτριο Βανδέρα από Αρίστη Ζαγορίου και 4) Διπλωματούχο αδελφή Ε.Ε.Σ.: Φαίδρα Ιωάν. Φερούκα από Ελάτη Ζαγορίου, η οποία αργότερα αντικατέστησε την Προϊσταμένη Αδελφή του Νοσοκομείου, Ειρήνη

Κωστάκη, όταν μετατέθηκε στην Αθήνα. Ο ιατρός (Νικόλαος Σουτόπουλος) είναι Διευθυντής διοικητικού και Διευθυντής Παθολογικής Κλινικής, με βοηθό τον Δημήτριο Βανδέρα - Παθολόγο ιατρό. Εργάστηκε στο Νοσηλευτήριο και Νοσοκομείο του Ε.Ε.Σ., προσφέροντας τις υπηρεσίες του επί μία εννιαετία και τον Σεπτέμβριο 1956 τελειώνει πια την αποστολή του και προσφορά στον Ε.Ε.Σ.

Για τις υπηρεσίες του και την προσφορά του αυτή η Διοίκηση του Ε.Ε.Σ. του απένειμε τιμητικό μετάλλιο. Επίσης το έτος 1991 ο Ε.Ε.Σ. απονέμει μετά θάνατον, για τις προσφερθείσες υπηρεσίες του, δεύτερο τιμητικό μετάλλιο το οποίο παρέλαβαν τα παιδιά του, κατά την τελετή που έγινε στην Παλαιά Ζωσιμαία Παιδαγωγική Ακαδημία Ιωαννίνων από το Περιφερειακό τμήμα Ιωαννίνων Ε.Ε.Σ., του οποίου Πρόεδρος ήταν ο κ. Δημήτρης Κήτας (πρώην Νομίατρος) που είχε υπηρετήσει στο Νοσοκομείο Ε.Ε.Σ. Κονίτσης, στα πρώτα χρόνια της ιατρικής του σταδιοδρομίας, με Διευθυντή τον πατέρα μας.

Ο Νικόλαος Σουτόπουλος με την προϊσταμένη Μ. Πλήθα παίρνει τους σφυγμούς μιας γιαγιάς στο νοσηλευτήριο.

Φεύγοντας από το Νοσοκομείο Ε.Ε.Σ. ανοίγει ιατρείο κάτω από το Φαρμακείο Κων. Ρούση στην Κόνιτσα, και αρχίζει πια τις εξετάσεις των ασθενών ιδιωτικά στο ιατρείο του και πηγαίνοντας επισκέψεις στα σπίτια. Πολλές φορές δεν έπαιρνε ούτε την αμοιβή του, και ρωτούσε τον συνοδό του ασθενούς αν έχει άλλα χρήματα για να πάρει τα φάρμακα, και σε αρνητική απάντηση του χάριζε την αμοιβή του ή του έδινε φάρμακα από τα δείγματα που του στέλνανε οι διάφορες φαρμακοβιομηχανίες.

Ήταν αφιλοχρήματος και δεν εκμεταλλεύτηκε τις περιστάσεις και τον κόσμο για να πλουτίσει.

Μια φορά θυμάμαι είχε έναν ασθενή, που έμεινε απέναντι από το σπίτι μας, και ήταν πολύ βαριά. Το βράδυ ξυπνάει και άρχισε να καπνίζει, σκεπτόταν τον ασθενή που ήταν βαριά. Σηκώνεται, ντύνεται και πηγαίνει στο σπίτι του ασθενούς, χτύπησε την πόρτα και λέει στους δικούς τους: «ήρθα να τον δω πως πάει, δεν θέλω χρήματα-αμοιβή».

Αυτός ήταν ο άνθρωπος-ιατρός Νίκος Σουτόπουλος, δεν έδινε σημασία στα χρήματα, αλλά συνέπασχε με τον ασθενή του και δεν μπο-

ρούσε να ησυχάσει έως ότου γίνει καλά.

Μπαίνει το 1958 και η εργασία του στο ιατρείο με την βοήθεια του Θεού πηγαίνει πολύ καλά, μόνο η υγεία του δεν πηγαίνει καλά.

Με τις μεγάλες καταστροφές που έπαθε στην ιατρική του σταδιοδρομία (καταστροφή ιατρείου και φαρμακείου στον Αμάραντο, από Ιταλούς και το ίδιο στην Πυρσόγιαννη από τους αντάρτες (Κ/Σ) το 1947), πέρασε πολλές στεναχώριες οι οποίες κλόνισαν πολύ την υγεία του. Η καρδιά του παρουσίασε πρόβλημα, παρ' όλα όμως αυτά εξακολούθησε να προσφέρει τις υπηρεσίες του στους πάσχοντες αδελφούς του.

Ξαφνικά, στις 6 Ιουνίου 1958, το βράδυ, παρουσίασε σοβαρή καρδιακή κρίση και οδηγήθηκε επειγόντως στο Νοσοκομείο του Ε.Ε.Σ. στο οποίο είχε υπηρετήσει. Και την επόμενη μέρα (7-6-1958) το πρωί παρέδωσε το πνεύμα του ήσυχα στα χέρια του Θεού, που είναι ο Κύριος της ζωής και του θανάτου, για να τον αναπαύσει για πάντα κοντά του στην αιώνια χαρά και Βασιλεία Του.

Έτσι, σύντομα σχετικά, σε ηλικία εξήντα δύο (62) ετών έκλεισε η ζωή ενός ανθρώπου, του ιατρού Νικολάου Σουτόπουλου, που πρόσφερε

Ο Ν. Σουτόπουλος (κέντρο) με συναδέλφους του στην είσοδο του Νοσοκομείου «Γ. Σταύρου» στα Γιάννινα που υπηρετούσε το 1940-41 ως Δ/ντής.

θυσία τον εαυτό του στο Θεό και τον συνάθρωπό του. Έφυγε ξαφνικά και άφησε χήρα σύζυγο και ορφανά παιδιά, χωρίς να τους αφήσει καμιά περιουσία και πλούτη, μένοντας σε ενοικιασμένο σπίτι της Ευφημίας Σανοβίτου στην Κόνιτσα.

Μια φορά που πήγα στον Ακτινολόγο Ιατρό Βαδαλούκα στα Γιάννινα, για ακτινογραφία του στομάχου μου και του είπα το όνομα (Σουτόπουλος), με ρωτάει: «τον Νίκο Σουτόπουλο το γιατρό που πέθανε, τι τον έχεις;» του απαντώ: «πατέρα» και ξαναρωτά: «σας άφησε κανένα σπίτι;» του απαντώ: «όχι». Και τότε λέει: «Έτσι κάναμε εμείς οι παλιοί γιατροί, το επάγγελμα το είχαμε ως ιεραποστολή, ενώ τώρα οι γιατροί δεν περνούν λίγα χρόνια που ασκούν το επάγ-

γελμα, και κάνουν βίλες».

Δεν μας άφησε χρήματα και κτήματα, μας άφησε όμως το παράδειγμά του, που σαν φάρος οδηγεί τα βήματά μας στη ζωή και με την βιόθεια του Θεού προκόψαμε και αποκτήσαμε εκείνα που δεν είχαμε, και μας βλέπει από τον ουρανό και χαίρεται.

Το φωτεινό αυτό παράδειγμά του, αναφέρω στα παιδιά μου και τους προτρέπω πάντα να τον μιμούνται και να είναι υπεράνω χρημάτων.

Ιδιαίτερα υπενθυμίζω στον πέμπτο υιό μου τον Αντώνη, που πήρε το επάγγελμα-λειτουργημά του, και είναι ειδικευόμενος γιατρός στην Παθολογική Κλινική του Νοσοκομείου Ιωαννίνων «Γεωργίου Χατζηκώνστα» να τον μιμηθεί σ' όλα, όπως του μοιάζει στο πρόσωπο να πάρει και τον χαρακτήρα του και να γίνει αντάξιος εγγονός του.

Αυτά σχετικά με την βιογραφία του πατέρα μου, απ' όσα μου έλεγαν η γιαγιά μου, η μητέρα μου και ελάχιστα ο πατέρας μου, - ο οποίος πάντα απέφευγε να ομιλεί για τον εαυτόν του και γενικά για την ζωή του - και όσα έμειναν στην μνήμη μου από την εικοσαετία περίπου που ζήσαμε μαζί. Καθώς και τα ελάχιστα έγγραφα και τις φωτογραφίες που βρήκα στο αρχείο του, γιατί τα περισσότερα κατεστράφησαν όταν κάηκε το σπίτι στο χωριό τον Μάρτιο του 1982.

Γεώργιος Ν. Σουτόπουλος

- Θέλω να στείλω ένα μεγάλο ευχαριστώ στον καθ' όλα συμπαθητικό μου Γιώργο Σουτόπουλο για την ανταπόκρισή του ν' αφιερώσει την βιογραφία του πατέρα του.

Χαράλαμπος Σκορδάς

- Ο Πολιτιστικός Σύλλογος σε συνεννόηση και με την «Αδελφότητα» επονόμασε το Αγροτικό Ιατρείο σε Νικολάου Απ. Σουτόπουλου σαν ελάχιστο φόρο τιμής στην προσφορά του, αναρτώντας και το πορτραίτο του.

ΑΜΑΠΑΝΤΟΣ

Ληξιαρχική πράξις γεννήσεως

Ἐν Αἰγαίῳ... σήμερον τὴν Μυτιλήνην. (20)
τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίων... τοῦ χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ τρια-
κοστοῦ ~~τετρακοσίου~~ ἔτους ήμέραν ~~τετρακοσίην~~... καὶ ὥραν. 10. πε-
μεσημβρία καὶ ἐν τῷ Ληξιαρχικῷ καταστήματι κειμένῳ ἐν ~~τῇ~~ Αἰγαίῳ.
τῷ ~~άριθμός~~ ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ Αἰγαίου. Τοι-
κού..... Ληξιάρχου τῆς πόλεως ~~Αἰγαίου~~
τοῦ δήπου τῆς ἐπαρχίας ~~Κορινθίας~~
ἐνεφανίσθη ὁ Λινάρχος Επονταστήρ.....
ἐπαγγέλματος ~~τοις~~ κάτοικος Αἰγαίου
δεδεικνυτος ~~άριθμός~~ ~~τοις~~

καὶ ἐδίλωσεν ὅτι ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ κειμένῃ ἐν **Αἱρετάκη**
καὶ ἐν τῷ ὁδῷ αὐτῷ τίν. **Εἰναιτή**
Ἐπινεύμη (29) .. τοῦ μηνὸς **Χ. Θε. Ιω.** ... 19.2.4... ημέραν. **Επιθ.**
Βατού.... καὶ ὥραν 4.0.. Σε: μεσημβρία ἡ . **Εποχή. σύγ.**. Νικ.
Ἐν. ν. το. πατέρων .. τὸ γένος. **Ν. Ηπειρωτική θ.**. κάτοι-
χος .. **ΔΙ. Παρασκευής**..... θρησκεύματος . **Χρ. Δραπετού**
..... καὶ ἐπαγγέλματος . **Η. Κατερίνης**.. ὑπήκοος. **Π. Γ. Τ. Β.**.
ἔτεκε παιδίον **Θ. Νή. Β.** .. δπερ **Πατέρων** ποὶ ἐπέδειξε, τέκνον τοῦ **Νίκαιας**
Ἐπεν. το. πατέρων .. ἐπαγγέλματος . **Πατέρων**.....
θρησκεύματος. **Χρ. Β. Α. Θ. Ο. Β. Ε. Β. Β.** .. ὑπηκόου **Εργαζομένων**.....
κατοίκου **ΔΙ. Αἱρετάκη** .. καὶ δπερ **Δεν. Επεργάσια. Επερ-**
.....
Ἐφ' ὃ συνετάγη ἡ παροῦσα ἦτις ἀναγνωσθεῖσα καὶ βεβαιωθεῖσα παρὰ
τοῦ δηλοῦντος **Ν. Ξενοφάνης** .. καὶ **Φ. Ε. Τωντον** ..
ὑπεγράφη παρ **Γ. Λαζαρίδης** .. καὶ ἐψυ. **των Λαζαρίδης** ..
Κορσικής. Α. Μαραΐκη ..

·Ο δηλώσας

~~Hartman~~

·Ο ληξιαρχος

Berlin

Π αρθ ωριον

Aug 10. Etiogamic (22)

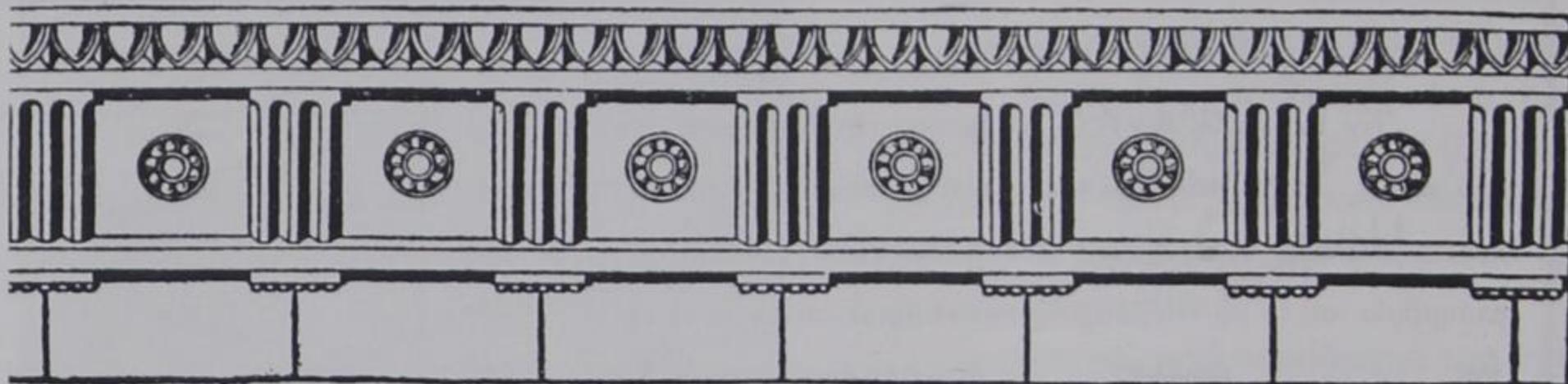
July 25, 1913

A circular Greek stamp with handwritten text over it. The stamp contains the following text:

ΑΥΓΕΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Κατ. Γραμματεύς

Eberhard in Öhringen
am 21.10.34 beschreibt
ein Radfahrer von Steg
bis Ebenach, ein Gr. Einheits-
rad mit einem, an der
Kette Draht. Tiefwagen.
Einkauf in Stuttgart am
22.10.34 Einkauf
Geldwertsache an einer
der Wiederaufbau.-
In Öhringen am 22.10.34
Bürofaxen 5 Druck
Herrn

Στο περιθώριο είναι γραμμένη η πράξη βαπτίσεως από τον Νικ. Σουτόπουλο τότε γραμματέα του χωριού και ως ληξίαρχος υπογράφει ο Απ. Τσώχος (Πρόεδρος Κοινότητος).

Ο
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Α πονέμει

Μεταθανατίως
Στον ΝΙΚΟΛΑΟ Σ ΟΥΤΟΠΟΥΛΟ

Δίπλωμα μετά Μεταλλίου Αρχυρού

Για την αξιόλογη εφελοντική
προσφορά του στο ερυθροσταυρικό
έργο

ΑΘΗΝΑ 15 Μαΐου 1991

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΤΟΣ

ΓΚΟΛΦΙΝΟΣ ΠΕΤΜΕΖΑΣ

ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ

△△/

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΜΑΚΕΝΖΥ ΚΙΝΓΚ 1

Αθῆναι, τῷ 8 Οκτωβρίου 1956

Δ/ΣΙΣ ΠΕΡΙΦ.ΤΜΗΜ.& ΚΛΙΜΑΚΙΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΥΓΕΙΟΝ.ΑΝΤΙΔΗΨΕΩΣ

APIE; PROT. 33621

N P O S

Τόν 'Ιατρόν κ. Νικ. Σουτόπουλον
τέως Δ/ντήν Νοσοκομείου ΕΕΣ Κονιτσης

Eἰς ΚΟΝΙΤΣΑΝ

Φίλε κ. Σουτόπουλε,

"Εχομεν τήν τιμήν νά ἀνακοινώσωμεν υμῖν ὅτι τό Κεντρικόν Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ Ε.Ε.Σ. ἐπί τῇ λήξει τῆς ἀποστολῆς σας ως Διευθυντοῦ τοῦ Νοσοκομείου Ε.Ε.Σ. Κονιτσῆς καὶ Προϊσταμένου τῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς αὐτοῦ ἐκτιμῶν δεόντως τας υφύμων, κατά τό μακρόν χρονικὸν διάστημα τῆς ἀνωτέρω ἀποστολῆς σας, προσενεχθείσας ἔξαιρετικάς υπηρεσίας υπέρ τῶν πασχόντων καὶ ἀναξιοπάθουντων κατοίκων τῆς περιοχῆς δραστηριότητός σας, τὰς θυσίας καὶ τους μόχθους εἰς οὓς υπεβλήθητε δια τήν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀνατεθείσης υμῖν ἐντολῆς καὶ τήν ἐπιβειχθείσαν παρ υμῶν κατανόησιν τῆς ἀνθρωπιστικῆς ἀποστολῆς τοῦ Ε.Ε.Σ.·

Απέφασεν

Ιον Κατά τήν Συνεδρίαν αύτοῦ τῆς 29ης Σεπτεμβρίου Ε.Ε.Σ.,
"Οπως έκφρασθῶσιν ύμῖν αἱ ζωηραὶ εὔχαριστίαι καὶ τὰ θερμότατα
συγχαρητήρια αύτοῦ καὶ

20ν "Οπως, είς ἀναγνώρισιν τῶν ἀνωτέρω ὑπηρεσιῶν σας, ἀπονέμηθε
ἕμιν τὸ Χαλκοῦν Μετάλλιον τοῦ Ε.Ε.Σ., ως τόν κυριωτερον συντε-
λεστήν τῆς μέχρι τοῦδε ἔξαιρετικῆς ἀποδόσεως τοῦ Νοσοκομείου
Ε.Ε.Σ.Κονιτσης.-

Είς έκτέλεσιν τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ε.Ε.Σ., ἀποστέλλομεν ἐγκλείστως τὸ ἀπονεμηθέν ψυῖν Χαλκοῦ Μετάλλιον καὶ τὸ συνοδεῦον τοῦτο Δίπλωμα ~~μεταποίησης~~
~~επιχειρήσεως~~ μεταποίησης εἰς αὐτοὺς τοὺς γ.τ.ο.ο.γ.
Metá φιλικωτάτων χαιρετισμῶν
ΕΠΕ ΤΕΛΙΚΟΝ

'Ο Πρόεδρος

Κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

·Ο ΒΕΝΤΑΜΠΙΛΤΕΥΣ

MINISTER

- KOIN/ΣΙΣ
- Δ/νσιν Υπηρεσιῶν Ε.Ε.Σ. Ἡπείρου - Ιωάννινα
- Νοσοκομεῖον Ε.Ε.Σ. Κονίτσης
- Δ/νσιν Προσωπικοῦ
- Δ/νσιν Περιφ-Τμ. & Κλιμακίων Υ/-

ΣΥΝΕΜΜΕΝΑ

Tῷ ἔγγρῳ δέμα

Το πατρικό μας σπίτι στον Αμάραντο

Είχε θρονιάσει στο ξάγναντο μπαλκόνι και άκουγε τις εσπερινές παρακλήσεις που μετέδιδε ο ραδιοφωνικός σταθμός της Ι. Μητροπόλεως Κονίτσης, ένοιωθε ευχάριστα στην απέραντη θέα του ανοιχτού ορίζοντα. Την κατείχε μιά απόλυτη ομορφιά μέσα στη δροσιά, την ηρεμία, τον καθαρό αέρα, το πράσινο, την πολυάριθμη συντροφιά των χελιδονιών στα σύρματα, ζούσε αχόρταγα τις αναμνήσεις του δικού της έμψυχου και άψυχου κόσμου **του σπιτιού της**, και όταν οι περαστικοί χωριανοί την καλησπέριζαν από το δρόμο, τους απαντούσε με περισσή αγάπη. Αφέντρα **στο σπίτι της** που το βίωσε 78 ολόκληρα χρόνια που μέσα σ' αυτό τεμάχιζε την αγάπη της σε ίσια μέρη και την προσέφερε απλόχερα στ' αγαπημένα της πρόσωπα και όχι μόνο, το θέρμαινε το σπίτι αυτό, το γλύκανε, σκορπούσε στοργή και τρυφεράδα, έγινε θυσία για να μεγαλώσει 9 παιδιά, σε περιόδους φτώχειας και ανέχειας. Έκανα το λάθος και τη ρώτησα μόλις ήρθα από την Αγία Παρασκευή, εάν η βαλίτσα σου **MANA** είναι έτοιμη - θα φεύγαμε την άλλη ημέρα για την Πάτρα - άλλαξε πρόσωπο και ψυχολογία, σηκώθηκε μπήκε στο σπίτι έρριξε μιά ματιά στις φωτογραφίες των δικών της που φιγουράρουν στους τοίχους και στα ρητιδωμένα μάγουλα της κυλούσαν δάκρυα. Την άκουσα να λέει ψυθιριστά και συγκινημένη ποιός ξέρει αν του χρόνου... και είχε δίκαιο, δεν ξαναγύρισε. Τώρα το σπίτι μας μένει κλειστό γιά πολλά χρόνια και σποραδικά το καλοκαίρι ανοίγει γιά πολύ λίγες ημέρες, ανασαίνει βουβό και αυτό μέσα στην ερημική σιωπή του Αμάραντου και μας προκαλεί σε όλους πικρή ανάμνηση. Κάποια φορά το επισκέφτηκα μόνος μου, γιά πολύ λίγο, μου φάνηκε παράξενο, αλλαγμένο βλαμμένο από τις σφυριές του χρόνου και των στοιχείων της φύσης, περίτεχνο και αναλοίωτο κρατιέται ακόμη όρθιο, μακριά όμως από το ενδιαφέρον και τη ζεστασιά των δικών του ανθρώπων. Μπήκα μέσα και κάθησα στο τραπέζι του οντά, σαν απολιθωμένος το κυτούσα γύρω - γύρω, όλα είχαν παλαιώσει όλα ήταν μαύρα, χλωμά, πένθιμα. Τα παράθυρα του είχαν σαπί-

σει, το μπαλκόνι η ψυχή του, βρίσκεται στα όρια της κατάρευσης, οι κλιματσίδες το έχουν περιζώσει, η αυλή του γεμάτη χόρτα και έχουν πνίξει την αγαπημένη μας τριανταφυλλιά. Ξαφνικά αισθάνθηκα μία βιαιότατη συγκίνηση και τα μάτια μου γέμισαν δάκρυα, αμήχανος, αν έπρεπε να συγκρατηθώ ή να σηκωθώ να φύγω, έπιασα με τα δύο μου χέρια το κεφάλι και άρχισε να με βασανίζει ένα πικρό συναίσθημα γιά την ματαιότητα. Έπεισα τον εαυτόν μου και έμεινα, άνοιξα τις πόρτες όλες, κατέβηκα στη σόμπα, στα κελάρια, στο μαγερειό, γύρισα από δωμάτιο σε δωμάτιο σαν κάτι το αόριστο έψαχνα να βρώ, ήμουν υποχρεωμένος να αντισταθώ στο κύμα των αναμνήσεων που ερχόταν ορμητικά να με σκεπάσει.

Να η Μπάμπο Λάμπραινα να κάθεται στο αναμμένο τζάκι και εμείς τα παιδιά ν' ακούμε τις ιστορίες της και τα παραμύθια. Να η Μάννα μου στο μαγερειό να φτιάχνει τις περίφημες χορταστικές πίττες, Να ο πατέρας μου να προβάλει στο κατώφλι όλων των θυρών, σε πολλές εικόνες σαν αντιφέγγισμα πολλών καθρεπτών. Ακούω έξω τον πιστό μου σκύλο τον Περδίκη να γαυγίζει, την αγαπημένη μας αγελάδα να μουγκρίζει, τα πανέμορφα γίδια να βελάζουν, όλος ο δικός μας σπιτικός κόσμος να μου φωνάζει, μα πιό πολύ η λατρευτή γατούλα μας να νιαουρίζει χαϊδευτικά, και στον οβορό οι παιδικοί μου φίλοι να ξεφαντώνουν με τα χαρούμενα ομαδικά παιχνίδια. Γυρίζω από τοίχο σε τοίχο και μιλώ με τις φωτογραφίες που κρέμονται, βλέπω στα πρόσωπα τους χαμόγελα, θλίψη, παράπονα, αλλά και σκυθρωπά, θυμωμένα. Αναρωτήθηκα πως ζήσαμε μιά τόσο πολυμελή οικογένεια κάτω από την ίδια στέγη, βιώσαμε καταστάσεις, μοιραστήκαμε την φτώχεια και ο καθένας έλαβε το κομμάτι του, όμως το πατρικό, το μητρικό, το αδελφικό φίλτρο μύρωνε, και το σπίτι γινόταν ζηλευτό, θαυμαστό, δυνατό στις θύελλες. Έλεγε ο Πατέρας μου: τα δένδρα ενωμένα μένουν τα κλαδιά τους αλύγιστα, ενώ απεμονωμένα λύγιζουν. Τώρα ο καθένας μας δημιούργησε το δικό του σπιτικό, πρόλαβε δεύτερη και τρίτη γενιά,

παιδιά μας, εγγόνια, δισέγγονα. Ευχή των δικών μας γονιών ήταν να υπάρχει αρμονική επικοινωνία και όποιες κοινωνικές ή επαγγελματικές τάξεις και αν εμφανισθούν στη διαδρομή, οι σχέσεις να είναι καλές και δυνατές. Δεν πρέπει να μείνουμε ανώνυμοι και αποξενωμένοι μέσα στις μάζες των συναισθημάτων, οι σχέσεις μας δεν πρέπει να είναι ρηχές χωρίς ψυχικό βάθος και χάσουμε την οικογενειακή μας προέλευση, τους παραδοσιακούς, οικογενειακούς δεσμούς. Θυμάμαι την Μάννα μου, που μας έλεγε τα καλοκαίρια σ' εκείνο το μπαλκόνι, να έχετε αγάπη μεταξύ σας, και γι αυτό παρακαλώ την Μεγαλόχαρη να σας δίνει Υγεία και φωτισμό. Κάθε φορά που οι περιστάσεις με φέρνουν σ' αυτό το ευλογημένο πατρικό σπίτι, όσο και αν τα ντουβάρια αυτά σε πείσμα της φθοράς μένουν όρθια, νομίζω πως βλέπω δυο αλλιώτικα φαντάσματα ν' αργοσέρνονται στον οβορό, στους χορταριασμένους κήπους, στην κληματαριά, στη σκαμνιά και να αφουγκράζονται μήπως και έρχονται τα

παιδιά τους, τα εγγόνια τους, τα δισέγγονά τους, και ξαναστηλώσουν το πατρικό τους παλαιό σπίτι, ν' ακούσουν χαρούμενες φωνές, παιδικά γέλια, να βουίσει το μπαλκόνι και ν' ανοίξουν όλα τα δωμάτια, θα είναι το καλύτερο μνημόσυνο και η ψυχή τους θα το χαίρεται.

Εγώ τώρα, μένω στην Πάτρα, έφτιασα το δικό μου σπιτικό, **μου λείπει όμως ο Αμάραντος, το πατρικό μου σπίτι**, τώρα που οι δυνάμεις μου το επιτρέπουν, μου φωνάζει η σκέψη μου, ζω με τις τύψεις και με συνοδεύει παντού. Διατηρώ καλές σχέσεις με τα αδέλφια μου και τις οικογένειες του πατέρα μου και της μάνας μου, στο χαρακτήρα, το βάδισμα, στις φωνές, στην εν γένει συμπεριφορά και νοοτροπία τους, και όταν τα παιδιά μου και η γυναίκα μου το λένε, εγώ **αισθάνομαι ευχάριστα**.

Κάθε φορά που το αποχωρίζουμαι νιώθω βαρειά την ανάσα μου, αυτό το όμορφο παλαιό σπίτι με την αυλή του, το μπαλκόνι του και η ανάμνηση μας στέλνει σε άλλες εποχές, αγαπήθηκε και δεν λησμονήθηκε από το ατελείωτο ανθρωπομάνι που κινείται νοερά μέσα του. Σκορπά στις καρδιές μας τρυφεράδα και ίσως στον καθένα μας που το αντικρύζει, **ΕΝΑ ΔΑΚΡΥ ΣΤΑ ΜΑΤΟΦΥΛΛΑ**.

Χαράλαμπος Σκορδάς

* Με συγκίνησε πολύ το ωραιότατο ποίημα του Κων/νου Α. Ζακόπουλου για το «πατρικό σπίτι» και με ώθησε να σου στείλω και εγώ για το δικό μας «πατρικό σπίτι». **Χ.Σ.**

Αγαπητοί αναγνώστες,

Η καθυστέρηση της εκδόσεως του περιοδικού οφείλεται στην ενασχόλησή μου και με τις υποχρεώσεις του «Πολιτιστικού». Κυρίως με τα δικαστήρια. Η χρονοβόρα και ψυχοφθόρα διαδικασία υπεράσπισης της περιουσίας μας (λειβάδια), δεν μου επέτρεψαν να είμαι συνεπής στο χρονικό διάστημα που μου είχε ορίσει το Υπουργείο Τύπου. Έτσι ανέστειλα την έκδοσή του. Είναι λυπηρό όμως, ότι το κενό αυτό κανείς δεν προσπάθησε να το καλύψει. Οι ελάχιστοι

επικριτές ψιθυρίζοντας προτίμησαν το παρασκήνιο. Ότι όμως κι αν ειπώθηκε, ότι κι αν συμβαίνει στην «μικρή» μας κοινωνία, δεν θα την εγκαταλείψω. Ότι μου επιτρέπουν οι δυνάμεις μου θα το προσφέρω πάντα και ανιδιοτελώς. Γνωρίζω ότι πίκρανα πολλούς αγαπητούς χωριανούς και αναγνώστες με την καθυστέρηση της εκδόσεως. Γι' αυτό σας ζητώ ένα μεγάλο συγνώμη και την κατανόησή σας.

Με σεβασμό και αγάπη
Παναγιώτης Ζακόπουλος

Άνθρωποι μονάχοι σαν εσένα, σαν εμένα

Μία συμβουλή στον άνθρωπο
γράφω προτού γεράσει
να την διαβάζει πάντοτε
και να μην την ξεχάσει.

Άμα γεράσει ο άνθρωπος
δεν τονε συμπαθούνε
τον θάνατο παρακαλούν
να τον ξεφορτωθούνε.

Σε μια γωνιά τον βάζουνε
τον φουκαρά τον γέρο
και για να τον κοιτάζουνε
χρειάζεται συμφέρον.

Γι' αυτό κράτα καημένε γέροντα
τα περιουσιακά σου
γιατί μια μέρα θα βρεθείς
στο δρόμο απ' τα παιδιά σου.

Στον άνθρωπο ο μεγαλύτερος
εχθρός γίνεται το παιδί του
και ο καλύτερος φίλος σύμμαχος
είναι η σύνταξή του.

Στου γηροκομείου την αυλή
πάνω σ' ένα παγκάκι
κάθεται ολομόναχο
θλιμμένο γεροντάκι.

Σκέφτεται όσα έκανε
όλα αυτά τα χρόνια
και βλέπει πως κατάντησε
σ' αυτή την καταφρόνια.

Ευτυχισμένα ζούσανε
αυτός και η φαμελιά του
η όμορφη γυναίκα του
τα τρία τα παιδιά του.

Αυτός και η γυναίκα του
δεν χόρταιναν δουλειά
θέλανε τα παιδιά τους
να ζήσουνε καλά.

Γι' αυτό και τα μορφώσανε
απ' το υστέρημά τους
καμάρωναν που γίνονταν
σπουδαία τα παιδιά τους.

Κουράγιο βρε γυναίκα μου
ώσπου να μεγαλώσουν
είναι παιδιά πολύ καλά
θα μας τ' ανταποδώσουν.

Τα δυο παιδιά σπουδάσανε
μεσ' την Αμερική
κάνανε οικογένεια
και μείνανε εκεί.

Από τη στενοχώρια τους
πριν κλείσει ένας χρόνος
πεθαίνει η γυναίκα του
και μένει ο γέρος μόνος.

Ζήτησε απ' τ' αγόρια του
να πάει ο καημένος
θυμάται τι απάντησαν
κι είναι φαρμακωμένος.

Πατέρα πολλά μας έκανες
και σε ευχαριστούμε
μα είναι δύσκολα εδώ
με γέροντες να ζούμε.

Ο γέρος τους απάντησε
νάχετε την ευχή μου
κι εγώ θα έβρω μια γωνιά
στο άλλο το παιδί μου.

Μα όταν το ανέφερε
στην κόρη του μια μέρα
εκείνη του απάντησε
δε γίνεται πατέρα.

Σπίτι μεγάλο έχουμε
η κόρη καμαρώνει
μα όσα μέτρα μείνανε
τα κάναμε σαλόνι.

Πόσο ο γέρος λαχταρά
νάναι με τα παιδιά του
νάχει τα εγγονάκια του
πάνω στα γόνατά του.

Αυτή η σκέψη γλυκά
το γέρο αποκοιμίζει
του ιδρύματος η ερημιά
όμως τον τριγυρίζει.

Ο γέρος εκοιμήθηκε
με πρόσωπο θλιμμένο
την άλλη μέρα το πρωί
τον βρήκαν πεθαμένο.

Μου το παρέδωσε για δημοσίευση ο κ. **Νικόλαος Αντ. Ζιάκος**

Σε αυτούς που φεύγουν

Αλεξάνδρα Γ. Τσιάτση, Κόρη Σωτηρίου και Αριστούλας Σκορδά

Έτος γεννήσεως: 1911, Παιδιά: 7

Χρήστος (πέθανε βρέφος), Πολυχρόνης, Βασίλειος,
Παναγιώτης, Κων/να, Ελισάβετ και Αγνή.

Στην αξέχαστη Μανούλα και Γιαγιά Αλεξάνδρα Τσιάτση

Ήτανε μήνας Αύγουστος και μέρα εικοστή
κι η Μάνα αναχώρησε τον πάππο της να βρει.

Όλους μας ταρακούνησε αυτή της η φυγή
και γέμισε η καρδούλα μας θλίψη αρκετή, πολλή.

Επάλεψες μες τη ζωή με μπόρες, καταιγίδες
και δίδαξες σε όλους μας που βρίσκονται οι ελπίδες.

Πρώτα και κύρια λοιπόν αγάπη στο Θεό μας
καθημερινά τους άγιους να χουμε στο μυαλό μας.

Αυτούς να έχουμε μπροστά στη σκέψη και στην πράξη
κι όλα θα πάνε μια χαρά, αν βάλουμε μια τάξη.

Πολλές οι καλοσύνες σου, μεγάλη η λεβεντιά σου
πολλούς φτωχούς ετάιζες με όλη την καρδιά σου.

Ήσουνα έξυπνη πολύ με γνώση και σοφία
και η καρδιά σου μέσα σου, δε χώραγε κακία.

Μιλούσες πάντα απλοϊκά, γεμάτη όλο χάρη
και τα παιδιά σου σ' είχανε μοναδικό καμάρι.

Η υπομονή σου ήτανε αφάνταστα μεγάλη
κι έφυγες με χαμόγελο στης κόρης την αγκάλη.

Μανούλα μας, γιαγιάκα μας, μεγάλη μας ψυχή
εσένα θα χουμε οδηγό σ' αυτή μας τη ζωή.

Πάντα θα σε θυμόμαστε Μανούλα τιμημένη
κι θα' σαι μέσα στην καρδιά βαθιά μας ριζωμένη.

Αθήνα 7-9-2006

Προς:

Το Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Αμαράντου
Κοιν.: Περιοδικό «Αμάραντος» για δημοσίευση

Θερμότατα σας ευχαριστούμε για την ολόψυχη συμπαράστασή σας στο βαρύτατο πένθος, λόγω απώλειας της Μανούλας και Γιαγιάς μας Αλεξάνδρας Γ. Τσιάτση.

Τέτοιες ευαίσθητες χειρονομίες συγκινούν ιδιαίτερα και ενδυναμώνουν το δέσιμο της Αμαραντιώτικης ψυχής, όπως τα παλιά, αγνά και αξέχαστα χρόνια που ζήσαμε στο χωριό μας.

Και πάλι σας ευχαριστούμε.

**Τα παιδιά, τα εγγόνια και τα δισέγγονα
της Αλεξάνδρας Γ. Τσιάτση.**

Όλους τους συγγενείς, φίλους και συγχωριανούς που παραβρέθηκαν στην εξόδιο ακολουθία της Μανούλας και Γιαγιάς μας Αλεξάνδρας Γ. Τσιάτση την 21-8-2006, καθώς κι εκείνους που τηλεφωνικά συμπαραστάθηκαν στο βαρύτατο πένθος μας, θερμότατα τους ευχαριστούμε.

**Παιδιά, εγγόνια και δισέγγονα
Αλεξάνδρας Γ. Τσιάτση.**

Αφιέρωμα στην Σοφία Χαραλ. Κωστάκη

Την 7η Αυγούστου του 2006 έφυγε από την ζωή η αγαπημένη και σεβαστή μας Σοφία Κωστάκη. Από την Αμερική ήθελε ο Θεός να αναχωρήσει για την χώρα των αγγέλων κοντά στ' αγαπημένα της παιδιά, αλλά και εκεί άφησε ένα μεγάλο κομμάτι από την ζωή της εργαζόμενη μαζί με τον σύζυγό της σκληρά για μία καλύτερη ζωή αυτών και των παιδιών της, και το πέτυχαν.

Σεβαστή μας Σοφία στην παροικία των Πατρών στη συνοικία σου, στην Καλαμογδαρτή, άφησες ένα κενό και αυτοί όλοι που σε αγάπησαν, σε αναζητούν, ζητούν την παρέα σου που κάθε βράδυ ήταν από φίλες και φίλους γεμάτο το σπίτι.

Μπήκατε στην καρδιά μας, όπου γνωριστήκατε, όπου περπατήσατε, όπου συμμετείχατε, αφήσατε το δικό σας αρχοντικό στίγμα, ένα ζηλευτό και ταιριαστό ανδρόγυνο με καλοσύνη, ευγένεια και προσφορά.

Ακούραστη, πρόσχαρη, καλόκαρδη, ευχάριστη στις συντροφιές και στις παρέες, συμπαραστάτης στον πόνο και σε διέκρινε η απλότητα και η αξιοπρέπεια.

Εμείς οι χωριανοί σου που σε ζήσαμε στην Πάτρα, σε αναζητούμε και σε αναζητούμε με

Το αείμνηστο ζευγάρι. Χαράλαμπος και Σοφία Κωστάκη

ανάλογα αισθήματα, γιατί η προσφορά σου και η παρουσία σου, αλλά και η γνώμη σου για όλα, ιδίως στην ζαχαροπλαστική και τη μαγειρική, η δε γυναίκα μου σε αναζητά για τις περίφημες πίτες και τις νοστιμότατες δίπλες.

Δεν μπορώ εγώ να μιλήσω για την αγάπη που κουβαλούσες για το χωριό και τους χωριανούς με παρουσία και προσφορά, ας μιλήσουν όλοι οι άλλοι που στο μπαλκόνι σου έζησαν την φιλοξενία, την ζεστασιά και την περιποίησή σου.

Στο καλό Σεβαστή μας Σοφία

Εύχομαι το χώμα της Αμερικάνικης γης να είναι ελαφρύ και η μνήμη σου ΑΙΩΝΙΑ.

Χαραλ. Σκορδάς

Στη μνήμη της γιαγιάς μου Βασιλικής Στέρτσιου

Η γιαγιά μου υπήρξε ένας πολύ ξεχωριστός άνθρωπος.

Από αυτές τις προσωπικότητες που σφραγίζουν το χώρο που βρίσκονται.

Που κετέχουν τη γνώση μέσα από τη ζωή κι όχι απ' τα θρανία, μέσα από τη διαίσθηση και το

κοφτερό μυαλό, μέσα από τη δύναμη της ψυχής.

Που η ματιά τους δεν επηρεάζεται από το χρόνο, δεν χάνει ποτέ την ικανότητά της να διαπερνά τα πάντα, να διαβάζει μέσα κι έξω από τους ανθρώπους.

Που η δύναμη του χαρακτήρα τους εξισορροπεί τη φθορά του χρόνου στο γεροντικό κορμί τους, τόσο που οι γύρω τους φθάνουν να πιστεύουν ότι ο άνθρωπός τους θα είναι για πάντα τόσο δυνατός.

Από τα μικρά της χρόνια δούλευε με πάθος κι αξιοθαύμαστη αντοχή τη γη. Κατόπιν αξιώθηκε την τύχη να παντρευτεί έναν υπέροχο άνθρωπο, τον παππού μου Χαράλαμπο Στέρτσο, έναν άνθρωπο σπάνιο, άνθρωπο γλυκομίλητο, καλοσυνάτο, πράο, με ευγένεια ψυχής και σοφό μυαλό, που η μητέρα μου πάντα αναφέρει στις θύμησές της με μεγάλο σεβασμό και αγάπη.

Έτσι ενώθηκε η δύναμη με την ευγένεια και την καλοσύνη και απέκτησαν τρία παιδιά που τα διαπαιδαγώγησαν με αρχές και αξίες, με δύναμη πνεύματος και καρδιάς. Απέκτησαν εγγόνια και χάρηκαν δισέγγονα.

Κι όταν ο παππούς έφυγε από τη ζωή, η γιαγιά Βασιλική πορεύτηκε όλα της τα χρόνια ακούραστη, άξιο ελληνικό θρέμμα και ακόμη πιο άξια απόγονος των γυναικών της Πίνδου, έστεκε δυνατή στο χωριό που γεννήθηκε, μεγάλωσε, ανέθρεψε την οικογένειά της, στο χωριό που αγαπούσε και δεν ήθελε ποτέ ν' αποχωριστεί, κοντά στη γη που δε σταμάτησε ποτέ να αγαπάει και να δουλεύει που την έκανε να καρπίζει κι αντλούσε δύναμη να πορεύεται και ν' αντιστέκεται στο χρόνο.

Πάλεψε άξια κι ηρωικά το χρόνο, τόσο άξια που το μόνο που κατάφερε ο χρόνος να της νικήσει ήταν το σώμα, τίποτα δεν κατάφερε ο χρόνος ν' αγγίξει από τη ζωηρή ματιά της, το κοφτερό μυαλό της, το δυνατό χαρακτήρα της, τίποτα.

Αναπαύσου ήσυχη και να σαι περήφανη γιαγιά, δε σε νίκησε ποτέ ο χρόνος, εσύ νίκησες και στη μάχη αυτή όπως και σ' όλες τις άλλες.

Καληνύχτα γιαγιά Βασιλική, καληνύχτα παππού Χαράλαμπε.

Θα ζείτε πάντα μέσα στην καρδιά μας και στην καρδιά των παιδιών μας που θα τους μιλάμε για τη σπουδαία γιαγιά και τον σοφό παππού.

Καταθέτουμε στα πόδια σας το θαυμασμό μας, το σεβασμό μας, την ευγνωμοσύνη μας για τη σπουδαία μητέρα που μας χαρίσατε, και την περηφάνεια μας που αξιωθήκαμε να είμαστε απόγονοί σας.

Βασιλική Στέρτσου

Θα θελα επίσης να γράψω δυο λόγια ως ένδειξη αγάπης και σεβασμού και για να εκφράσω τη βαθιά μου θλίψη για την απώλεια της Αντωνίας Βαγενά που έφυγε τόσο ξαφνικά και τόσο νωρίς, μαζί με το Χριστό τη Μεγάλη Παρασκευή, κι έκανε φέτος το Πάσχα μας να σταματήσει εκεί.

Ένας άνθρωπος αγαπητός και ζεστός, φιλικός με όλους, αφοσιωμένη στην οικογένειά της, με μεγάλη καρδιά, δυναμική και αξιοπρεπής, έτσι τη θυμάμαι πάντα από τα μικρά μου χρόνια που μεγάλωσα μαζί με τα παιδιά της, τα οποία ανέθρεψε με αρχές και τους κληρονόμησε τη μεγάλη της καρδιά, την καλοσύνη της και την ανθρωπιά της.

Έτσι θα τη θυμάμαι και από δω και πέρα, και θα την έχω βαθιά μέσα στην καρδιά μου, στη θέση των αγαπημένων μας ανθρώπων που δεν είναι πια κοντά μας αλλά που έχουν αφήσει την σφραγίδα τους στην ψυχή μας.

**Κυρίτση Ουρανία
κόρη της Ανδρονίκης Κυρίτση**

ΟΙ ΑΝΟΡΩΠΟΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Διακρίνονται αριστερά: Σωτ. Ζιάκος, Χαρ. Παπαγιανόπουλος, Νικ. Νάκος, Γ. Μητσόπουλος, Ν. Ζιάκος (κόντος), Κ. Παπαδήμας, Παπαγιώργης-Παπαδήμας, Ν. Βλασάβας, Αν. Ζιάκος, Κ. Πολίτης (Κύρκας) καθισμένος μεσσον δεξιά Λεων. Στυλιάρας, Κ. Παπαμιχαήλ (Ματσούκας) Θ. Ντάψης, Αθ. Τσιάτσης, Γ. Κούκης (Γούλης) Κ. Παπαζήσης, Κ. Τσιάτσης, Κ. Νάκος, Φ. Τζώρτζης, Γ. Τζάφος, Γ. Πολύτης (Γούλης)